

Werkingsverslag 2018

*“Musea Maaseik:
‘Als ich can’.
We kènnèn hèt same!”*

VOORWOORD

Het beleidsplan 2019-2023 gaat officieel pas in voege in het jaar 2019. Dit betekent echter geenszins dat het niet als uitgangspunt kan dienen voor het actieplan 2018, aangezien het beleidsplan 2014-2017 is afgerond.

De beleidsperiode 2019-2023, die wat de Musea Maaseik betreft dus eigenlijk al in 2018 van start gaat, zal gekenmerkt worden door grote beslissingen wat betreft de toekomst van de Musea Maaseik. Enerzijds zijn er de nieuwe taken die het recente decreet oplegt aan de museale sector, waardoor veel meer aandacht aan participatieve en co-creatieve werking met al dan niet professionele partners zal moeten worden besteed. Op het vlak van technologie en publiekstoeleiding zal er bijkomende inspanning op het digitale domein moeten gebeuren. Op bestuurlijk vlak ten slotte, zal een adviserende commissie museale zaken voor de Raad van Bestuur van het Autonoom Gemeentebedrijf Infrastructuur (AGBI) moeten worden gecreëerd. Dit laatste had al in 2018 moeten gebeuren, maar dit bleek niet haalbaar (zie ook acties 27 en 30). Anderzijds moeten de stad Maaseik in haar gedaante van AGBI en de Kerkfabriek van Sint-Catharina een definitieve beslissing in zake de toekomstige huisvesting van de kerkschatten moeten nemen, in het bijzonder wat het vroegmiddeleeuwse gedeelte ervan betreft. In de loop van het jaar zal de firma Helicon, daartoe aangesteld door Onroerend Erfgoed, een laatste onderzoek finaliseren betreffende het wel of niet geschikt zijn van de Sint-Catharinakerk of delen ervan, in casu de winterkapel en de sacristie, als verblijfplaats van de Codex Eyckensis en de Angelsaksische religieuze weefsels.

Naar aanleiding van de erkenning van de Musea Maaseik werd een aantal aandachtspunten geformuleerd door de Vlaamse overheid. Vanaf 2019 zal hieraan ten volle worden gewerkt, maar ook al in 2018 werd een aanvang gemaakt met het beantwoorden hieraan.

Myriam Giebens
Schepen van Cultuur

HOE DIT JAARVERSLAG LEZEN?

Dit is het eerste jaarverslag in het kader van het beleidsplan 2019-2023 van de Musea Maaseik.

Alhoewel voor het overgangsjaar 2018 geen actieplan hoefde te worden opgesteld, is dit als onmisbaar houvast voor de dagelijkse werking toch gebeurd. Uitgangspunt was het nieuwe beleidsplan. Elke actie werd voorzien van een raming van de financiële en personele middelen. De geformuleerde acties worden hier ten volle weergegeven, aangevuld met evaluaties. De acties en evaluaties verwijzen naar de strategische en operationele doelstellingen waarop zij betrekking hebben. Deze strategische en operationele doelstellingen worden voorafgaandelijk aan de eigenlijke acties opgesomd met een verwijzing naar de pagina waarop zij in het beleidsplan staan en worden toegelicht. Ook de wijze waarop de operationele doelstellingen aan de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed van Minister S. Gatz (31 maart 2017) refereren, wordt uit het beleidsplan overgenomen.

Bovendien werd een punt toegevoegd waarin wordt toegelicht op welke wijze ook al in 2018 een poging werd ondernomen om aan de aandachtspunten van de toekenning van de erkenning als regionaal museum werd tegemoetgekomen (vanaf actie 30).

Strategische doelstelling 1 (presentatie van de eigen collecties en topstukken en hun verhalen) (Beleidsplan 7.1, p. 59)

De Musea Maaseik zijn levende musea, ontwikkeld vanuit een middeleeuwse stedelijke context en identiteit. Als professionele partner in het culturele leven van het Maasland en Maaseik werken zij aan een nieuwe perceptie en dynamische presentatie van de eigen collecties en topstukken en hun verhalen. Daarvoor zetten zij zelf actief in op toeleiding via educatie en publieksbemiddeling, maar stimuleren ook de eigen inbreng van de Maaslanders. Zo versterken zij zowel de identiteit van de eigen collectie als deze van de burgers.

Operationele doelstelling 1.1 (Beleidsplan 7.1.1, p.60)

De Musea Maaseik stimuleren de inwoners van het Maasland en Maaseik om te genieten van de materiële en immateriële **collecties** van de Musea Maaseik.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.2017):

- *Functies: behouden en borgen, presenteren en toeleiden, participatie*
- *Het versterken van de collecties*
- *Het betrekken van de cultureel-erfgoedgemeenschappen*
- *Digitalisering*

Operationele doelstelling 1.2 (Beleidsplan 7.1.2, p. 60)

De Musea Maaseik werken verder aan hun professionele netwerk - internationaal, Vlaams, euregionaal - om zo de eigen aanpak te optimaliseren en de eigen collecties op (ver)nieuwe(nde) wijze te onderzoeken en te presenteren.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.2017):

- *Functies: behouden en borgen, onderzoeken, presenteren en toeleiden*
- *Het versterken van de collecties. Collectiegericht denken*
- *Samenwerking en afstemming gericht op meer slagkracht en minder versnippering binnen de cultureel-erfgoedsector*
- *Digitalisering*

Operationele doelstelling 1.3 (Beleidsplan 7.1.3, p. 61)

De Musea Maaseik nodigen de inwoners van het Maasland en Maaseik uit om actief en samen met hen de eigen **museale collecties te verrijken, te herontdekken en verder te ontsluiten.**

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.2017):

- *Functies: herkennen en verzamelen, behouden en borgen, onderzoeken, participatie*
- *Collectiegericht denken. Het versterken van de collecties*
- *Het activeren van cultureel-erfgoedgemeenschappen*

Strategische doelstelling 2 (participatie) (Beleidsplan 7.2, p. 62)

Samen met iedereen die dat wil, dragen de Musea Maaseik zorg voor het materiële en immateriële culturele erfgoed van het Maasland, gaan ernaar op zoek, herkennen,

verzamelen en bewaren het en dragen het in participatie uit voor de huidige en toekomstige generaties.

Operationele doelstelling 2.1 (Beleidsplan 7.2.1, p. 62)

De Musea Maaseik onderzoeken het materiële en immateriële erfgoed van het Maasland. Zij doen dit niet vanuit een ivoren toren, maar staan bewust en actief open voor al wie hieraan een bijdrage wil leveren.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: herkennen en verzamelen, behouden en borgen, onderzoeken, participatie*
- *Het versterken van de collecties*
- *Actief inzetten op immaterieel erfgoed*
- *Samenwerking en afstemming gericht op meer slagkracht en minder versnippering van de cultureel-erfgoedsector*
- *Het activeren van cultureel-erfgoedgemeenschappen*
- *Digitalisering*

Operationele doelstelling 2.2 (Beleidsplan 7.2.2, p. 63)

De Musea Maaseik versterken hun netwerk binnen het wetenschappelijke en museale veld om zo meer bekendheid te geven aan het Maasland in het algemeen en de museale collecties in het bijzonder.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: onderzoeken*
- *Het samenwerken en netwerken met wetenschappelijke en erfgoedorganisatie gericht op meer slagkracht en minder versnippering binnen de erfgoedsector*
- *Collectiegericht denken*

Operationele doelstelling 2.3 (Beleidsplan 7.2.3, p. 64)

Samen met inwoners van het Maasland en Maaseik gaan de Musea Maaseik op zoek naar verhalen. Deze verhalen kunnen verbonden zijn met de collectie, maar ook met de geschiedenis en identiteit van de streek doorheen de tijden.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: herkennen en verzamelen, behouden en borgen, onderzoeken, participatie*
- *Activeren van cultureel-erfgoedgemeenschappen*
- *Samenwerking en afstemming gericht op meer slagkracht en minder versnippering*
- *Digitalisering*

Strategische doelstelling 3 (museale infrastructuur en management) (Beleidsplan 7.3, p. 64)

De Musea Maaseik zijn state of the art op het vlak van **museale presentatie, infrastructuur en museaal management**. Zo versterken zij de faam van streek en stad.

Operationele doelstelling 3.1 (Beleidsplan 7.3.1, p. 65)

De Musea Maaseik scheppen op basis van wetenschappelijk onderzoek het ideale architecturale kader voor de duurzame huisvesting van hun collecties en topstukken.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: behouden en borgen, presenteren, organisatie*
- *Het inzetten op digitale technologie*
- *Het investeren in duurzaamheid*
- *Kwaliteitsvol beheer en organisatie. Principes van goed bestuur*

Operationele doelstelling 3.2 (Beleidsplan 7.3.2, p. 66)

De Musea Maaseik zijn bewust van hun wetenschappelijke opdracht. De stad Maaseik/AGBI zorgt voor de **noodzakelijke personele omkadering** zowel binnen het organogram als via projectgebonden deskundige freelancers.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: onderzoeken*
- *Samenwerking en afstemming gericht op meer slagkracht en minder versnippering van de cultureel-erfgoedsector*
- *Kwaliteitsvol beheer en organisatie*

Operationele doelstelling 3.3 (Beleidsplan 7.3.3, p. 66)

De Musea Maaseik voeren een **hedendaags en toekomstgericht beleid op het vlak van communicatie en promotie** en zetten in op digitale vernieuwing.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: presenteren en toeleiden, participatie*
- *Samenwerking en afstemming gericht op meer slagkracht en minder versnippering van de cultureel-erfgoedsector*
- *Digitale communicatie en netwerking*
- *Het activeren van cultureel-erfgoedgemeenschappen*

Operationele doelstelling 3.4 (Beleidsplan 7.3.4, p. 67)

De Musea Maaseik zetten **up-to-date technologische middelen** in voor het behoud en de presentatie van hun collecties en de topstukken.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: behouden en borgen, presenteren en toeleiden*
- *Het investeren in duurzaamheid*
- *Kwaliteitsvol beheer en organisatie*

Operationele doelstelling 3.5 (Beleidsplan 7.3.5, p. 68)

Samen met de stad Maaseik voeren de Musea Maaseik een efficiënt personeels- en participatief vrijwilligersbeleid dat inspeelt op de noden van de collecties en projecten.

Koppeling strategische visienota cultureel erfgoed (31.03.207):

- *Functies: behouden en borgen, participatie*
- *Kwaliteitsvol beheer. Principes van goed bestuur*
- *Het activeren van cultureel-erfgoedgemeenschappen, meer specifiek vrijwilligerswerking*

Acties in het kader van de door het Departement Cultuur geformuleerde aandachtspunten
Zie verder.

ACTIES EN EVALUATIE 2018

<p>Actie 1: "AEZEL-project: scannen nieuw materiaal in Hasselt "</p> <p><u>Uitleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none">
- Het gaat hier om het inscannen van materiaal dat tot nu toe niet digitaal ter beschikking staat. In België werden tot enkele jaren geleden niet regelmatig nieuwe kadasterplannen gemaakt, maar voortgeborduurd op de eerste officiële kadasterplannen uit de jaren '40 van de 19de eeuw. Wel werden bij-zondere registers ("opmetingsschetsen) bijgehouden waarop wijzigingen van percelen en eigenaars werden gedocumenteerd. Van de herverdeelde percelen werden schetsen gemaakt. Deze schetsen waren in Limburg tot nu toe niet gedigitaliseerd. Door de goede samenwerking met het Limburgs kadaster te Hasselt wordt het mogelijk om dit wat Maaseik betreft alvast wel op hoge resolutie te doen. Het gaat om een win-winsituatie voor zowel het Limburgs kadaster als de Musea Maaseik en het AEZEL-project.
- Het bekomen materiaal maakt een diepgaandere analyse van en vergelijking tussen de historische kadasterplannen, hun gedigitaliseerde en gevectoriseerde versies met de huidige situatie mogelijk.
- De digitalisering gebeurt door een medewerker van het kadaster, de Musea Maaseik en een vrijwilliger van het AEZEL-project.
- In 2018 voert de heer Rocky Grispen (amateurarcheoloog) een onderzoek uit naar de legendarische gangen van de bokkenrijders onder de Markt van Maaseik. Historische bronnen wijzen erop dat deze gangen wellicht niet bestaan, maar de heer Grispen meent aanwijzingen te hebben dat dit wel het geval is en hij dit met moderne archeologische bodemscantechnieken en proefboringen zal kunnen aantonen. Hiervoor zal binnen het budget van AEZEL een som van €750 ter ondersteuning worden gereserveerd. De oude verhalen over de bokkenrijders behoren zeker tot het collectief geheugen en erfgoed van Maaseik en het Maasland.
<p><u>Evaluatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none">
- De digitalisering van het genoemde materiaal (opmetingsschetsen) werd wat betreft de deelgemeente Maaseik in 2018 volledig uitgevoerd. Een voortzetting wat betreft de deelgemeentes Neer- en Opoeteren wordt gepland in 2019.
- Het onderzoek van de heer Grispen werd einde 2018 ook voorgesteld aan Onroerend Erfgoed Limburg (mw. Annick Arts). Omdat zij de kwaliteit ervan niet kan beoordelen, zal zij het werk van de heer Grispen in 2019 met specialisten bespreken en door hen laten onderzoeken. Via Musea Maaseik heeft de heer Grispen ondertussen ook contact met prof. dr. Constant Hendrickx (PXL; archeoloog). Prof. Hendrickx gelooft niet in het bestaan van de bokkenrijdersgangen en interpreteert de scans anders. Zelf is hij bezig met de voorbereiding van een publicatie over de Markt van Maaseik en heeft de heer Grispen gevraagd om hieraan mee te werken.
<p><u>Gekoppeld aan de volgende strategische (SD) en operationele doelstelling(en) (OD) (Overzicht zie hoger):</u> SD 1 (OD 1.2; OD 1.3), SD2 (OD 2.1; 2.3); SD 3 (OD 3.3; 3.5)</p>
<p><u>Voorziene financiële middelen:</u> €1760 (2018/6140800/03/0700/30)</p>
<p><u>Ingezette financiële middelen:</u> €750</p>
<p><u>Voorziene personele middelen:</u> 0,5 vte</p>

<p>Actie 2: "Object in de kijker maxi "</p> <p><u>Uitleg:</u></p> <ul style="list-style-type: none">
- "Object in de kijker" is een actie die al meerdere jaren loopt in de Musea Maaseik. Het object in de kijker wordt in principe uitgekozen door het museumpubliek en een medewerker zorgt dan voor de nodige uitleg bij het object.
--

- Aangezien de Musea Maaseik door een voorlopig gebrek aan een geschikte tentoonstellingsruimte geen grote exposities kan organiseren, wordt van de nood een deugd gemaakt door de ontwikkeling van bijzondere versies van deze actie. Deze bieden ook de mogelijkheid tot participatief werken.

a) Reizende minitentoonstelling Apotheekmuseum

- Het Maaseikse Apotheekmuseum was de oudste privéapothek van België. Reeds meerdere jaren worden vooral op het educatieve vlak (lezingen, workshops) inspanningen geleverd om dit museum bekender te maken bij het brede publiek in het Maasland. Daarvoor moeten mensen inderdaad naar het museum komen, maar in dit project is het omgekeerd. De kleine selectie uit het museale depot vormt de basis van een kleine tentoonstelling die in 2018 in drie moderne commerciële apotheken in het Maasland telkens twee maanden zal te zien zijn.

- Het project eindigt op 30 juni 2018.

b) Munten gevonden op het grondgebied Maaseik-Neeroeteren-Opoeteren

- Deze tentoonstelling is in het najaar 2017 gestart en zou oorspronkelijk einde 2017 stoppen. Omwille van het succes zal zij echter t.e.m. 8 april 2018 worden verlengd.

- Dit project werd de Musea Maaseik aangedragen door een vrijwillige medewerker met een grondige kennis van numismatiek. Samen met numismaten uit de streek wilde hij graag een tentoonstelling organiseren, maar had hier geen ervaring mee. Samen met een medewerker van de Musea Maaseik werd een concept voor een tentoonstelling ontwikkeld en de Musea Maaseik zorgden ook voor de nodige logistieke ondersteuning (scenografie, tekstbewerking...). Op zondag 25 februari wordt ook een determinatiedag voor het publiek georganiseerd.

- Deze tentoonstelling eindigt op 8 april 2018.

c) Na Eeuwen opgepiept, van lood tot goud

- Er zijn heel wat metaaldetectoristen in het Maasland. Enkele van hen hebben het idee opgevat om hierover een tentoonstelling te organiseren. Het spectrum van de gevonden voorwerpen gaat van objecten uit de Romeinse tijd tot resten van door de Duitsers neergehaald Brits vliegtuig uit de Tweede Wereldoorlog.

- Behalve het belang van de vondsten is voor de Musea Maaseik in dit project vooral de participatieve aard ervan belangrijk. De Musea Maaseik zullen vooral de logistieke en wetenschappelijke knowhow leveren, maar het heft blijft duidelijk in handen van de initiatiefnemers.

- Deze tentoonstelling loopt van 10 april t.e.m. 7 oktober 2018.

Evaluatie:

a) Het project "Reizende minitentoonstelling Apotheekmuseum" werd met succes afgerond, althans blijkt dit uit de reacties van de deelnemende particuliere apotheken. Geïnteresseerd publiek kon de Musea Maaseik tegen reductieprijs bezoeken mits het tonen van een flyer die bij de vitrine werd ter beschikking gesteld. Hier ging het uiteraard niet om een participatief project.

b en c) Deze beide projecten werden volledig ontwikkeld door de personen die ze hadden voorgesteld. De Musea Maaseik stelden wel knowhow en een beperkt financieel budget ter beschikking. De beide tentoonstellingen hebben beslist bijgedragen tot het bekendmaken van de Musea Maaseik bij een publiek, dat ze eerder niet konden bereiken. Het gaat duidelijk om een participatieve acties.

Gekoppeld aan de volgende strategische (SD) en operationele doelstelling(en) (OD) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1; OD 1.3), SD 2 (OD 2.1), SD 3 (OD 3.3; OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: €800 (2018/6160400/03/0700/10)

Ingezette financiële middelen: €825

Voorziene personele middelen: 0,3 vte

Actie 3: Erfgoeddag: “Kiezen, een moeilijke keuze”

Uitleg:

- Wat is er meer voor de hand liggend dan in een verkiezingsjaar aandacht te besteden aan de geschiedenis van de verkiezingen in de eigen stad of gemeente.
- Op 22 april slaan de geschied- en heemkundige kringen van de Stad Maaseik (Utersjank, Wotra en Werkgroep Documentatie Maaseik) en de Musea Maaseik de handen in elkaar om een tentoonstelling rond dit thema op te bouwen. Hoofdonderwerpen zullen de kiesstelsels voor de gemeente-raad sinds 1830 zijn, aangevuld met de verwezenlijkingen van enkele opmerkelijke burgemeesters uit de deelgemeentes Opoeteren, Neeroeteren en Maaseik. Ook zal aandacht besteed worden aan het ontstaan van het vrouwenkiesrecht in België.
- Locatie wordt O.H. De Riet in deelgemeente Opoeteren.

Evaluatie:

Om een bezoek aan de tentoonstelling aantrekkelijker te maken was ook de mogelijkheid tot oefenen met een stemcomputer. Het aantal bezoekers aan Erfgoeddag bedroeg 135. Ondanks het relatief gering aantal bezoekers was dit een succes. Opoeteren is immers de kleinste deelgemeente van Maaseik en op dezelfde dag waren er heel wat familiefeesten (communies). Misschien was het thema ook een beetje te “academisch”, maar dit werd in samenspraak met alle deelnemende partners gekozen.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 3; OD 5); SD 3 (OD 10)

Voorziene financiële middelen: €1760 (2018/6160400/03/0700/30)

Ingezette financiële middelen: €173,30 (veel materieel was intern aanwezig)

Voorziene personele middelen: 0,1 vte

Actie 4: “Zoektocht naar een vrijwillige molenaar voor de Dorpermolen”

Uitleg:

- De Musea Maaseik hechten groot belang aan het vertrouwd maken van het brede publiek met historische technieken. Een voorbeeld daarvan is de doekamer in de Regionaal Archeologisch Museum, waar kinderen en gezinnen proefondervindelijk oude technieken leren toepassen. In dit kader past ook dat de watermolens onder de Musea Maaseik ressorteren. De historische watermolens Klaaskensmolen (houtzaagmolen) en de Neermolen (graanmolen met metalen tandrad) in de deelgemeente Neeroeteren zijn sinds jaren gedurende juli en augustus elk weekeinde en in mei, juni en september elk tweede weekeinde open voor het publiek. In 2017 werd ook de restauratie van de Dorpermolen in de deelgemeente Opoeteren voltooid (graanmolen met houten tandrad), maar was nog niet toegankelijk. Dit veranderde in 2017, maar kan enkel door een extra inspanning door de reeds werkende vrijwillige molenaars. Ondertussen werd een kandidaat vrijwillige molenaar voor de Dorpermolen gevonden, die zijn diploma in 2019 zal behalen, zodat ook de Dorpermolen via een normaal schema kan functioneren zonder extra belasting van de andere vrijwillige molenaars
- In 2017 werd het molenaarsambacht erkend als immaterieel cultureel erfgoed. Ook in deze zin is het erg belangrijk dat een geschikte molenaar op permanente basis kan worden gevonden.

Evaluatie:

- In 2018 zijn twee aspirant-molenaars met hun opleiding gestart. Deze hebben hun theoretische cursus afgerond, maar moeten in de loop van 2019 nog 120 uur stage lopen.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1; OD 1.3), SD2 (OD 2.1); SD 3 (OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: via dienst personeel en organisatie wat betreft vrijwilligersvergoeding.

Voorziene personele middelen: 0,1

Actie 5: "Open Monumentendag" & "Grenzeloze Molendag"

Uitleg:

- Op zondag 9 september combineren de Musea Maaseik twee evenementen, met name Open Monumentendag en Grenzeloze Molendag. Beide activiteiten sluiten inhoudelijk niet op elkaar aan, maar toch is het interessant om ze samen te organiseren. Het programma zal verduidelijken waarom.
- Wat Open Monumentendag betreft, sturen de Musea Maaseik de aandacht van het publiek in de richting van de Sint-Lambertuskerk te Neeroeteren. Deze kerk omvat tien beelden uit het atelier van de Meester van Elsloo die einde 2017 officieel de status van Vlaamse topstuk ontvingen. Bovendien bevat deze kerk plafondschilderingen die geneeskrachtige planten voorstellen. Dit is uniek in Europa. Qua inhoud richt zich dit uiteraard in eerste instantie tot een cultuurminnend publiek. De Musea Maaseik zullen gidsen voorzien.
- De Grenzeloze Molendag is een initiatief van het Grenspark Kempen-Broek dat zich in Vlaanderen en Nederland uitstrekt en dat bijzondere aandacht besteedt aan wind- en watermolens. De drie historische watermolens gelieerd aan de Musea Maaseik zullen hieraan deelnemen. Er wordt een fietsroute tussen de Dorpermolen, de Neermolen en de Klaaskensmolen voorzien en de molens zullen alle open zijn. Toelichtingen worden verstrekt door de vrijwillige molenaars. Dit deel van het programma wendt zich tot een actief publiek van fietsers en jonge gezinnen. Voor wie zowel van industriële als artistieke cultuur houdt, is er in Neeroeteren een wandelroute die de Neer- en Klaas-kensmolen met een bezoek aan de Sint-Lambertuskerk koppelt.
- Uiteraard zijn alle culturele activiteiten die dag gratis; dit geldt ook voor het bezoek aan de vaste collecties van de Musea Maaseik.

Evaluatie:

De combinatie van Open Monumentendag en Grenzeloze Molendag was qua bezoekers zeker inter-essant. In het geheel waren er 692 geregistreerde bezoekers. Door deze activiteiten te combineren kregen ook de Sint-Lambertuskerk en de Musea Maaseik zelf meer bezoekers over de vloer aange-zien ook deze bezienswaardigheden in een fietsroute waren opgenomen.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.3), SD 2 (OD 2.3), SD 3 (OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: €1.760 (2018/6160400/03/0700/30)

Ingezette financiële middelen: €1.055

Voorziene personele middelen: 0,1 vte

Actie 6: Nacht van de geschiedenis 2018; "Religie"

Uitleg:

- Op dinsdag 20 maart 2018 vindt de volgende Nacht van de Geschiedenis plaats. Thema is "Religie". De Musea Maaseik zullen ook nu weer aan deze activiteit participeren. Onderzoekster Katrien Houbey zal een bijdrage leveren over de geschiedenis van de 25-jaarlijkse Harlindis-en-Relindisom-megangen en uniek – ook bewegend - beeldmateriaal tonen uit de 19de en 20ste eeuw. Mw. Houbey vorst al meerdere jaren rond dit thema in het kader van het onderzoek naar de Codex Eyckensis en de cultus rond Harlindis en Relindis, die sinds de middeleeuwen bestaat en tot het belangrijke im-materieel cultureel erfgoed van het Maasland behoort.
- Op dezelfde avond zal er een algemene inleiding over religie zijn en zullen meerdere al dan niet religieuze levensbeschouwingen, die hun stempel op de Maaseiker samenleving hebben gedrukt of drukken, aan bod komen: het katholicisme (in het bijzonder het thema bedevaarten los van de ge-noemde omme-gangen), de islam, de vrijzinnigheid en de vrijmetselarij.
- De traditie wil dat tijdens de Nacht van de Geschiedenis het centrum van Maaseik, los van enkele speciale locaties, als sfeervol decor dient en op die manier ook een rol speelt. Dit jaar zal zich dit in het bijzonder uiten in de verhalen rond ooit populaire bedevaarten zoals die naar het Duitse Keve-

laer. Op deze manier wordt ook een publiek aangesproken dat anders minder in cultuur en geschiedenis is geïnteresseerd.

Evaluatie:

- De belangrijkste insteek van de Musea Maaseik aan de Nacht van de Geschiedenis 2018 was het feit dat wetenschapster Katrien Houbey, die al jarenlang namens de Musea Maaseik onderzoek doet naar de cultus van de zusters Harlindis en Relindis in Aldeneik, Maaseik en heel Limburg, een toegankelijke, maar wetenschappelijke gefundeerde uiteenzetting gaf over het onderzoek van de vondsten gedaan in de reliekkisten van de genoemde heiligen. Deze kisten werden in augustus 2016 immers geopend. De resultaten van dit onderzoek werden ondertussen ook gepubliceerd in "Relics @ the Lab. An Analytical Approach to the Study of Relics", edited by Mark Van Strydonck, Jeroen Reyniers and Fanny Van Cleven, Uitgeverij Peeters, Leuven-Parijs-Bristol 2018.
- In het geheel namen 185 personen deel aan de Nacht van de Geschiedenis.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.3), SD 2 (OD 2.1; OD 2.3), SD 3 (OD 3.2; OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: € /

Voorziene personele middelen: 0,02 vte + vrijwilliger

Actie 7: "Toeristische folder Maaseik"

Uitleg:

- In de nieuwe toeristische brochure 2018 bevestigen de Musea Maaseik hun positie van "sterk merk" binnen de gefuseerde dienst musea-toerisme. Als historische stad bezit Maaseik heel wat uitzonderlijk museaal en architecturaal erfgoed, maar ten gevolge van de fusie van de voormalige diensten musea en toerisme is men van het idee van een zelfstandige folder voor de musea afgestapt. De Musea Maaseik profiteren bovendien van het feit dat de toeristische dienst van Maaseik als TOL (Toeristisch Onthaalcentrum Limburg) is erkend en zo ook uitstraling heeft naar de buurgemeentes. (Zie acties 8 en 9.)
- De toeristische folder van de stad Maaseik wordt in 2018 volledig herschreven en opnieuw vertaald naar het Frans, Engels en Duits. Van een louter informatieve brochure wordt het een echt magazine. De Musea Maaseik blijven –uiteraard – prominent aanwezig. Bijzondere aandacht gaat naar de Codex Eyckensis die de Kerkschatten van Sint-Catharina in 2016 voor een digitalisering in 2D+-kwaliteit en een fundamenteel pigmentonderzoek voor meerdere jaren heeft verlaten. Daarom zal in 2018 ook extra aandacht worden besteed aan de Angelsaksische weefsels uit de collectie van de Kerkschatten van Sint-Catharina. De codex is voor toeristen raadpleegbaar via een groot touchscreen. (Zie actie 10.)
- Kanaal: de toeristische folder verschijnt in maart 2018 in een oplage van ongeveer 32.000 exemplaren in het Nederlands, Frans, Duits en Engels. Bovendien zal hij digitaal raadpleegbaar zijn op www.maaseik.be.

Evaluatie:

De toeristische folder werd in de voorziene oplage gepubliceerd.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1), SD 3 (OD 3.3)

Voorziene financiële middelen: €14.080 (2018/6130400/03/0700/90; drukwerk); €3.431,15 (2018/6169900/03/0520; vertalingen)

Ingezette financiële middelen: €13.272,64

Voorziene personele middelen: 0,4 vte (ten dele ook medewerkers van de stedelijke dienst communicatie)

Actie 8: "Bustoer 2018"

Uitleg:

- Er bestaat sinds enkele jaren een samenwerkingsverband tussen de toeristische diensten van de stad Maaseik en de Nederlandse buurstad Echt-Susteren. In het kader daarvan werd in 2017 een eerste "bustoer" georganiseerd in Echt-Susteren met de bedoeling om elkaars toeristische ondernemers ook elkaars aanbod te leren kennen. Dit jaar zal zo'n tocht in Maaseik plaatsvinden met daarbij bijzondere aandacht voor de Kerkschatten van Sint-Catharina en het Apotheekmuseum en ook voor de museumwatermolens in de Bosbeekvallei. Dit sluit ook goed aan bij het beleidsplan van de Musea Maaseik. De abdij van Aldeneik werd immers vanuit Susteren gesticht en ook de huidige romaanse basiliek aldaar herbergt een bijzondere codex.

- De Musea Maaseik zorgen voor de gids en de vrijwillige molenaars in de watermolens.

Evaluatie:

- De bustoer heeft 24 april 2018 zoals gepland plaatsgevonden.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.3), SD 3 (OD 3.3)

Voorziene financiële middelen: €240 (2018/6140800/03/0520; gids); vergoeding vrijwillige molenaars via dienst personeel en organisatie

Voorziene personele middelen: 0,05 vte (ten dele ook vrijwillige medewerkers)

Actie 9: "Ambassadeursdag 2018"

Uitleg:

- Als TOL dient de sectie toerisme van de dienst musea-toerisme ook bijzondere aandacht te besteden aan de buurgemeentes. Op de Ambassadeursdag (26 juni 2018) zal dat de stad Dilsen-Stokkem zijn. Op die dag zal er naast voor natuurbeleving en de kastelen in Dilsen-Stokkem ook aandacht worden besteed aan de Musea Maaseik. Net als bij de hoger vermelde Bustoer 2018 bestaat het doelpubliek uit toeristische ondernemers, maar de klemtoon ligt hier op Limburg. Het gaat in ieder geval om een bijzondere, voor de Musea Maaseik nieuwsoortige manier om de meerwaardezoekende toerist, maar ook de streekbewoners te bereiken.

- De Musea Maaseik zorgen voor de gids en de vrijwillige molenaars in de watermolens.

Evaluatie:

- Ook de Ambassadeursdag heeft zoals gepland plaatsgevonden.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.3), SD 3 (OD 3.3)

Voorziene financiële middelen: €240 (2018/6160400/03/0520; gids); vergoeding vrijwillige molenaars via dienst personeel en organisatie

Ingezette financiële middelen: €240

Voorziene personele middelen: 0,05 vte (ten dele ook vrijwillige medewerkers)

Actie 10: "Aankoop en modernisering touchscreentafel Kerkschatten van Sint-Catharina"

Uitleg:

- De Codex Eyckensis zal nog lange tijd voor wetenschappelijk onderzoek aan de KU Leuven respectievelijk het KIK te Brussel verblijven. Om de periode tot de terugkeer ervan naar Maaseik te overbruggen werden in 2016 afspraken met de touchscreenproducent DIZ in Nederland gemaakt om gratis een touchscreentafel ter beschikking te stellen van de Musea Maaseik. Op dit scherm kunnen bezoekers van de Kerkschatten van Sint-Catharina een gedigitaliseerde versie van de Codex Eyckensis en de geschiedenis ervan in het Nederlands, Frans, Engels en Duits bekijken. Voor het geïnteresseerde publiek is ook de Engelstalige wetenschappelijke blog toegankelijk.

- De firma DIZ heeft de Musea Maaseik, nu de sponsorafspraken aflopen, deze touchscreentafel te koop aangeboden. De dienst ICT van de stad Maaseik acht deze tafel nog van uitstekende kwaliteit, maar wil het potentieel ervan verhogen door de vervanging van de nu geïntegreerde computer door een zwaarder type met nog meer grafische mogelijkheden

- Met deze aankoop en modernisering wensen de Musea Maaseik duidelijker dan ooit de weg van de digitale vernieuwing in te slaan en te consolideren.

Evaluatie:

- De touchscreentafel werd voor de Musea Maaseik aangekocht en door de stedelijke dienst ICT van een nieuwe, sterkere computer voorzien. De werking van het toestel verloopt probleemloos.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1; 1.2), SD 3 (OD 3.3; OD3.4)

Voorziene financiële middelen: €1.700 (2018/2350000/03/0700/30; voorlopig afgenomen van het budgetsleutel voor de aankoop van een nieuwe vitrine voor de Codex Eyckenis, aangezien deze voorlopig nog niet terugkeert naar Maaseik)

Ingezette financiële middelen: €800

Voorziene personele middelen: 0 vte

Actie 11: “Determinaties/bruiklenen/informatieverstrekking op verzoek van derden buiten het kader van andere in dit document opgenomen acties”

Uitleg:

- Vaak verzoeken belangstellende leken om determinatie van objecten die zich in hun bezit bevinden en die zij niet kunnen toewijzen. Wetenschappelijke instellingen richten zich dan weer met vragen in het kader van hun eigen onderzoek tot de Musea Maaseik of verzoeken op participatie hieraan. Hier worden echter enkel items weergegeven, die niet al in andere acties binnen dit actieplan aan bod komen.

- Op het moment van de redactie zijn de volgende vragen of verzoeken onderzocht:

Determinaties

° Vrijwillige medewerker Arnaud Grispen geniet een degelijke reputatie in de wereld van de numismatiek en heeft meegewerkt aan de determinatie van munten uit de collectie van de Musea Maaseik. In 2018 onderzoekt hij in het kader van de tentoonstelling “Na eeuwen opgepiept, van lood tot goud” munten en penningen, die ontdekt werden door metaaldetectoristen (zie actie 2 c).

Bruiklenen aan

° Archeologische collectie Jozef Smeets aan KU Leuven voor wetenschappelijk onderzoek.

° Codex Eyckensis aan KU Leuven en KIK voor preservatie en wetenschappelijk onderzoek.

Oorspronkelijk werd een bruikleentermijn tot einde 2017 verwacht, maar deze dient minimaal tot einde 2018 te worden verlengd.

° In het kader van het tentoonstellingsproject “Duizend jaar graafschap Loon” in het najaar 2018 in het Cultuurcentrum van de Vlaamse Gemeenschap Alden Biesen (Bilzen) werden meerdere objecten in bruikleen aangevraagd. Het gaat om de stichtingsoorkonde van de parochie Maaseik uit het jaar 1244, een aflatbrief van paus Eugenius III (Avignon), een boogvormige reliekhouder uit de Mero-vingische periode, een zilveren kruis gemaakt door de bekende Maaseikse edelsmid Frederik Malders (alle uit de Kerkschatten van Sint-Catharina), een groot Mariabeeld uit het atelier van de Meester van Elsloo, een schilderij voorstellende Maaseik voor de stadsbrand van 1685 en enkele ivoren beeldjes gemaakt door de in de 18de eeuw in heel Europa bekende kunstenaar en wetenschapper Pieter Geuns (alle uit het RAM <Regionaal Archeologisch Museum>). De Musea Maaseik en de Kerkfabriek van Sint-Catharina onderzoeken onder welke voorwaarden dit kan. Sommige objecten zijn misschien te broos voor transport of behoeven tenminste bijzondere technieken. In dit verband hebben de Musea Maaseik contact opgenomen met de KU Leuven (prof. dr. Watteuw).

Bruiklenen van

° Voor de tentoonstelling “Munten gevonden op het grondgebied Maaseik-Neeroeteren-Opoeteren” (zie actie 2 b) wordt naast van door de heer Arnaud Grispen gedetermineerde munten en andere gerelateerde objecten uit de collectie van de Musea Maaseik ook gebruik gemaakt van munten uit privécollecties.

Scheningen

Op dit moment zijn nog geen nieuwe aanvragen bekend.

Informatieverstrekking

Op dit moment zijn nog geen nieuwe aanvragen bekend.

Evaluatie:

Determinaties

Deze determinaties werden uitgevoerd en de gegevens desgevallend aangepast in Adlib.

Bruiklenen aan

° Een gedeelte van de archeologische collectie Jozef Smeets werd teruggebracht naar Maaseik. De resultaten van het onderzoek van de reeds teruggebrachte objecten werden in Adlib aangepast. Bij een aantal objecten bleek het niet om artefacten te gaan, maar om gewone stenen. Deze worden in de natuur teruggebracht.

° Codex Eyckensis: zoals verwacht, moest de Codex Eyckensis in Leuven blijven voor verder onderzoek. Dit zal ook in 2019 hoogstwaarschijnlijk zo blijven. Een eerste gedeelte van het tekst-, maar ook van het pigment- en kleuronderzoek werd uitgevoerd, maar de codex blijkt steeds nieuwe vragen over de herkomst van pigmenten en de samenstelling ervan op te roepen.

° Bruiklenen aan tentoonstelling “Duizend jaar graafschap Loon”. De Musea Maaseik konden in afspraak met de kerkfabriek en prof. Watteeuw wat betreft de objecten uit de Kerkschatten van Sint-Catharina op alle vragen positief reageren. Hetzelfde geldt voor de objecten uit het RAM op één ivoren beeldje van Peiter Geuns na, dat de broos bleek voor transport.

Bruiklenen aan:

° Na het einde van de tentoonstelling “Munten gevonden op het grondgebied Maaseik-Neeroeteren-Opoeteren werden alle in bruikleen genomen munten aan de eigenaars teruggegeven.

Schenkingen:

- De volgende objecten werden in de loop van 2018 aan de Musea Maaseik aangeboden:
  - “Nouveau Formulaire Magistral” (19de-eeuws receptenboek voor apothekers); aanvaard.
  - stenen “munt” (volgens eigenaar uit de steentijd; niet determineerbaar); niet aanvaard.
  - moderne glazen buisjes met geneeskrachtig planten (uit erfenis apotheek); aanvaard als demonstratiemateriaal voor educatieve en toeristische gidsbeurten; niet opgenomen in Adlib.
  - verzameling pillendoosjes (past niet in collectiebeleid wegens puur decoratief karakter en niet-achterhaalbaarheid van afkomst); niet aanvaard.
  - verzameling apotheekpotjes (van dit type beschikt het Apotheekmuseum al over veel materiaal); niet aanvaard.
  - medailles en memorabilia uit WO I (stammen niet uit het Maasland. Blijkbaar is de aanbieder niet de eigenaar); niet aanvaard.
  - schilderij van dr. Theo Berghs (belangrijke Maaseiker persoonlijkheid, maar schilderij past niet in het collectiebeleid. Onderhandeling lopende om het aan het Ziekenhuis Maas en Kempen te laten schenken om het als lokaal erfgoed te bewaren); niet aanvaard.
  - 19de-eeuws ontwerp voor de restauratie van een muurschildering in de Sint-Annakerk te

Alden-

eik (aangeboden door het Designmuseum te Gent; interessant voor de geschiedenis van de ontwikkeling van cultus van de heiligen Harlindis en Relindis); aanvaard.

Informatieverstrekking:

- in 2018 werden 9 fysieke bezoeken gebracht aan het historisch archief;
- in dezelfde tijdspanne werden 63 vragen via digitale weg beantwoord.

Voorziene personele middelen: 0,2 vte + vrijwilligers

Actie 12: “Wetenschappelijk onderzoek op verzoek van derden”

Uitleg:

- Wetenschappelijke instellingen verzoeken de Musea Maaseik soms om medewerking. Ook de fusie van de voormalige stadsdiensten musea en toerisme kan tot praktische aanwending van door de Musea Maaseik verzamelde wetenschappelijke inzichten leiden.

- Op het moment van de redactie zijn de volgende onderzoeken aan de orde:

- a) Kunsthistorica Katrien Houbey zet in 2018 haar *onderzoek naar Harlindis en Relindis* ter voorbereiding van de ontduubelde verhaallijn rond de Kerkschatten van Sint-Catharina. Dit onderzoek is ook van belang in het kader van het onderzoek naar de wortels van de nu nog levende cultus van deze Maaslandse heiligen. Bovendien speelt het een rol in het traject naar de erkenning van de Codex Eyckensis als Memory of the World (UNESCO).
- b) Onder supervisie van prof Philip Vanpeer (KU Leuven) werkt student archeologie Ward Decramer voort aan *onderzoek naar prehistorische vondsten uit Maaseik*. Dit onderzoek werd al in 2016 opgestart. In 2017 werden eerste resultaten van dit onderzoek gepubliceerd onder de titel "Evaluatie van de vondstencollectie Smeets" (De Maaseikenaar, jaargang 48/1, 2017).
- c) *Onderzoek Codex door KU Leuven en KIK* (zie actie 13; financiering zie daar).
- d) In augustus 2016 werden *reliëkkisten van de heiligen Harlindis en Relindis in de Sint-Catharinakerk* geopend. In het kader hiervan werd *C 14-onderzoek* verricht op een gedeelte van de inhoud. Het resultaat was dat weliswaar niet kan bewezen worden dat het om de resten van de beide zusters ging, maar wel dat de gevonden resten inderdaad uit de vermoede periode stammen of zelfs iets vroeger. Dit maakt het nodig dat verder onderzoek (C 14) wordt uitgevoerd. In 2016 werd een eerste gedeelte op deze wijze onderzocht, een tweede gedeelte werd in 2017 opgestart, maar wordt wellicht pas in 2018 afgewerkt. Dit wetenschappelijk traject is belangrijk voor de ontwikkeling van verhaallijn na de verhuizing van de Codex Eyckensis, de Merovingische reliëken en de Angel-saksische weefsels naar hun nieuwe bestemmingsoord.
- e) Deelname aan *onderzoekstraject over de betekenis van de abdij van Aldeneik als vrouwenklooster in de 10de eeuw*. Prof. Steven Vandepuuten (U Gent) leidt dit onderzoek, dat in 2018 voortgaat. Daar het klooster van Aldeneik slechts één van de vele onderzochte kloosters in het 10de-eeuwse West-Europa is, verwachten de Musea Maaseik hiervan geen grote output. Toch wordt dit onderzoek gezien als een waardevolle aanvulling van het onderzoek naar de cultus van Harlindis en Relindis, waarmee ook Katrien Houbey bezig is.
- f) Op verzoek van Erfgoedplus werd de *inventaris van de Kerkschatten van Sint-Catharina* in 2016 helemaal gereviseerd. De samenwerking van de Musea Maaseik, Erfgoedplus en de Kerkfabriek van Sint-Catharina wordt in 2018 voortgezet met het oog op een elkaar aanvullende presentatie van de Kerkschatten van Sint-Catharina in samenspraak van de Musea Maaseik en de Kerkfabriek van Sint-Catharina op Erfgoedplus, van waaruit beide inventarissen toegankelijk zullen zijn. In 2016 werden de Angelsaksische weefsels uit de Sint-Catharinakerk als Vlaams topstuk erkend en de hoop bestaat dat in de toekomst nog andere objecten uit de Kerkschatten van Sint-Catharina als Vlaams topstuk worden erkend.
- g) Op verzoek van de Kring voor de Geschiedenis van Pharmacie in Benelux zal voormalig conservator en huidig vrijwillig medewerkster van de Musea Maaseik Anja Neskens een *referaat* houden *over het wetenschappelijk onderzoek naar het Apotheekmuseum* met een hoofdklemtoon op de restauratie ervan in het begin van de 21ste eeuw.

Evaluatie:

- a) Dit onderzoek stond in 2018 op een laag pitje wegens andere professionele verplichtingen van de onderzoekster. Samen met de Musea Maaseik is gepland om dit onderzoek in 2019 voort te zetten met een extra klemtoon op de verering van Harlindis en Relindis buiten Maaseik, met name in de rest van Limburg.
- b) Dit onderzoek nadert zijn eindpunt. Naar alle waarschijnlijkheid zal dit in 2019 gebeuren. Dit onderzoek heeft verrassende inzichten opgeleverd wat betreft de bewoning van het Maasland vanaf de late steentijd tot en met de ijzertijd.
- c) Zie actie 13.
- d) Dit onderzoek werd in 2018 voortgezet en resultaten hiervan zijn weergegeven in het artikel "The Veneration of Harlindis and Relindis and the Enigmatic Content of their Relic Shrines. A Story about Ashes, Bones, Fabrics, Needles, Ivory and 'Unexpected' Substances" door Mark Van Strydonck, Katrien Houbey, Caroline Polet, Anja Neskens en Fanny Van Cleven in "Relics @ the

Lab. An Analytical Approach to the Study of Relics”, uitgegeven door Mark Van Strydonck, Jeroen Reyniers en Fanny Van Cleven (Uitgeverij Peeters, Leuven 2018). Ook in 2019 wordt het C 14-onderzoek voortgezet.

e) Dit onderzoek wordt voortgezet, maar is slechts een klein onderdeel van het onderzoek van prof. Steven Vandepuuten (U Gent).

f) Deze integratie staat nog niet op punt wegens vertragingen bij Erfgoedplus.

g) Door omstandigheden kon mevrouw Anja Neskens haar referaat niet houden.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.2), SD 2 (OD 2.2), SD3 (OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: €10.000 (2018/6169900/03/0700/20); €1.000 (2018/6160210/03/0700/20); €2.000 (2018/6169900/03/0700/10)

Ingezette financiële middelen: €2.100 (2018/6169900/03/0700/20); €176,20 (2018/6160210/03/0700/20); €2.218 (2018/6169900/03/0700/10)

Voorziene personele middelen: 0,2 vte

Actie 13: “Grondig wetenschappelijk onderzoek van de Codex Eyckensis”

Uitleg:

- Deze actie loopt al meerdere jaren en zal ook in het kader van het beleidsplan 2019-2023 nog meerdere malen aan bod komen. De actie kent twee doelstellingen, enerzijds de materiële veiligstelling van de Codex Eyckensis voor de volgende eeuwen en, anderzijds, de verhoging van zijn toegankelijkheid voor zowel de wetenschappelijke gemeenschap als het brede publiek. Dit laatste met het oog op het verzekeren van het maatschappelijk draagvlak wat betreft zijn behoud en het voortzetten van het wetenschappelijk onderzoek. Deze doelstellingen sluiten naadloos aan bij het beleid dat de stad Maaseik op lange termijn voor de Musea Maaseik en de Codex Eyckensis heeft ontwikkeld, nl. de facilitering van de conservatie, herhuisvesting en verdere ontsluiting van de Codex Eyckensis.

a) Aangaande de Codex Eyckensis werden al heel wat stappen gezet. In 2015 werd een eerste digitalisering op zeer hoge resolutie uitgevoerd door LIBIS, een spin-off van de KU Leuven. Het resultaat kan bekeken worden op de website www.maaseik.be, maar ook via Rosetta en Miradorviewer. Dit laatste is vooral voor het internationaal wetenschappelijk publiek van het grootste belang. In 2016 werd een volgende stap gezet in dit proces door het overbrengen van de Codex Eyckensis naar de KU Leuven voor wetenschappelijke beeldvorming (in 2D+), grondig pigmentonderzoek, conservatie en een zoektocht naar een klimatologisch en lichttechnisch geschikte vitrine. Dit onderzoek werd in nauwe samenspraak tussen de KU Leuven en het KIK te Brussel uitgerold. Voor het pigmentonderzoek werd in 2015 een subsidiedossier bij de Koning Boudewijnstichting ingediend met het oog op conclusies over de toestand van de Codex Eyckensis zowat een kwarteeuw na zijn grondige restauratie in de jaren '90 van de 20ste eeuw. Oorspronkelijk werd ervan uitgegaan dat de Codex Eyckensis einde 2017 naar Maaseik zou terugkeren, maar dit bleek onhaalbaar, mede als gevolg van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht en het feit dat er op het moment van de redactie nog geen beslissing kon genomen worden over een geschikte locatie voor de Codex Eyckensis. Op dit moment gaat men ervan uit dat de Codex Eyckensis einde 2019 weer in Maaseik zal zijn; ook is er in het voorjaar 2018 nog een laatste onderzoek gaande naar de eventuele geschiktheid van de sacristie van de Sint-Catharinakerk als verblijfplaats voor de Codex Eyckensis gaande. Dit onderzoek werd in 2017 geïnitieerd door het Agentschap Onroerend Erfgoed, de Kerkfabriek van Sint-Catharina en wordt uitgevoerd door de firma Helicon in het kader van het kerkenplan, dat ook van een museale functie voor de Sint-Catharinakerk uitgaat.

b) Naast dit technologisch traject startte freelance kunsthistorica Katrien Houbey in 2016 een onderzoek naar de rol en betekenis van de heiligen Harlindis en Relindis ten aanzien van de Codex Eyckensis op. Dit onderzoek is nauw verbonden met de ontwikkeling van een ontdubbelde verhaal-lijn voor de Kerkschatten van Sint-Catharina, omdat men er tot op heden van uitgaat dat

een gedeelte van de kerkschatten (objecten vanaf 1571) ook in de toekomst in de Sint-Catharinakerk zal verblijven, het andere gedeelte (vroegmiddeleeuwse objecten die na de translatio van 1571 vanuit Aldeneik in de Sint-Catharinakerk terechtkwamen, m.a.w. de Codex Eyckensis, de relieken van beide heiligen en de Angelsaksische weefsels) zal dan waarschijnlijk op een nieuwe, klimatologisch meer geschikte locatie voor het brede publiek worden ontsloten. In het kader van de Nacht van de Geschiedenis, die in 2018 religie als thema heeft, zal Katrien Houbey een toelichting van haar onderzoek naar de geschiedenis van de 25-jaarlijkse Harlindis- en Relindisomgangingen presenteren (20 maart 2018; zie actie 6)

c) Wat betreft ander aan deze actie verbonden onderzoek zoals voortgezet C14-onderzoek of het onderzoek van prof. Steven Vandepuuten wordt verwezen naar actie 12.

Evaluatie:

- a) Ook op dit moment is niet afzienbaar wanneer de Codex Eyckensis naar Maaseik zal kunnen terugkeren. In ieder geval zetten de KU Leuven en het KIK hun wetenschappelijk onderzoek voort. Op het moment van de redactie van deze evaluatie heeft de firma helicon een diepgaand onderzoek naar de geschiktheid van meerdere locaties in de Sint-Catharinakerk als huisvestingsplek voor de Codex Eyckensis en de overige vroegmiddeleeuwse objecten uitgevoerd, maar moet dit document nog ter discussie worden voorgelegd aan de wetenschappelijke commissie die een oordeel moeten vellen over de kwaliteit en relevantie ervan. Op dit moment zijn wel besprekingen tussen leden van het CBS en de Kerkfabriek van Sint-Catharina bezig over de huisvesting van de objecten. De stad Maaseik pleit in deze voor nieuwe infrastructuur binnen de historische stadswallen -en is hierover regelmatig in overleg gegaan met Onroerend Erfgoed, terwijl het kerkbestuur veeleer een verder verblijf in de Sint-Catharinakerk beoogt.
- b) In het kader van de Nacht van de Geschiedenis (20 maart 2018) heeft mevrouw Houbey inderdaad de stand van zaken van haar onderzoek naar de cultus van Harlindis en Relindis toegelicht, maar wegens andere, professionele verplichtingen heeft zij een groot deel van het jaar aan de voortzetting ervan moeten verzaken. Vanaf 2019 zal zij het werk voortzetten.
- c) Zie actie 12.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.2), SD2 (OD 2.2), SD 3 (OD 3.1; OD 3.2; OD 3.4)

Voorziene financiële middelen: €10.000 (2018/6169900/03/0700/20); €8.801 (2018/6169900/03/0700/20; KIK en KUL); €35.000 (2018/2350000/03/0700/30; vitrine Codex Eyckensis); €3.520 (2018/6169900/03/0700/90; vertalingen Codex UNESCO); €1.200 (2018/6140800/03/0700/20; wetenschappelijke commissie Leuven-KIK)

Ingezette financiële middelen: €2.098,49 (2018/6169900/03/0700/20); €800 (aankoop aanraak-scherm; 2018/2350000/03/0700/30); / (2018/6169900/03/0700//90); €60,38 (2018/6140800/03/0700/20)

Voorziene personele middelen: 0,02 vte

Actie 14: "Onderwijsgerichte educatieve werking"

Uitleg:

- De Musea Maaseik hechten zeer veel belang aan samenwerking met het lokale en regionale onderwijs. Voor Maaseik en omgeving houdt dit coöperatie met spelers uit het basis- en het secundair onderwijs. Via het internet, persoonlijke contacten met de schooldirecties en deelname aan een educatieve beurs trachten de Musea Maaseik bewust ook nieuwe partners te bereiken.

a) Digitale informatie over educatief aanbod

Een overzicht van het educatieve aanbod van de Musea Maaseik staat op de website van de Musea Maaseik en is zo algemeen beschikbaar.

b) Persoonlijk contact met de onderwijswereld

- Dit is een belangrijk aspect van de educatieve werking omdat de ervaring zowel lokaal als regionaal leert dat persoonlijk contact met de directies en leerkrachten de sleutel is om de karakteristieke pedagogische noden van de scholen te leren kennen en erop in te spelen.
- Als gevolg hiervan (b)lijken de traditionele lerarendagen, waarop leerkrachten de museale educatieve werking kunnen leren kennen, achterhaald en worden dan ook niet meer georganiseerd tenzij in een bijzonder kader zoals voor tentoonstellingen. De Musea Maaseik willen deze optie dus niet helemaal verwerpen. Indien een school om zulk een kennismakingsmoment verzoekt, kan erop worden ingegaan.

c) De Musea Maaseik nemen deel aan een educatieve beurs

De Musea Maaseik nemen deel aan de COV Beurs te Hasselt (12 april 2018). De reden is vooral om de zichtbaarheid van de Musea Maaseik als erfgoedinstelling met een regionale uitstraling te onderstrepen. Bij gelegenheid ontstaan ook nieuwe contacten.

d) "Archeoloog in de klas" wordt "Van schop tot schap"

- Dit succesrijk project wordt voortgezet, zij het in een nieuw jasje. Oorspronkelijk werden deze lessen op school zelf gegeven, maar dit bleek qua personeels- en tijdszetting niet meer efficiënt. Dit werd zowel door de scholen als de Musea Maaseik zo ervaren. De scholen moesten immers een medewerkster van de Musea Maaseik ter plaatse ontvangen, maar later toch nog eens naar Musea Maaseik komen voor de "praktijk" (workshop en museumbezoek). Soms kwam dit er niet meer van of lagen het theoretische aanbrengen van de leerstof en de praktische omzetting ervan qua tijd voor de leerlingen te ver uit elkaar, zodat twijfel over het educatieve effect ontstond.
- Vanaf het schooljaar 2017-2018 werd besloten om deze beide factoren samen te voegen. De leerlingen krijgen vanaf toen les in de raadzaal van het historische stadhuis en nemen aansluitend deel aan de activiteiten in de Musea Maaseik zelf. De inhoud varieert naargelang de afspraken die tussen de educatief medewerkster en de scholen werden gemaakt.
- Ook in "Van schop tot schap" blijft de klemtoon op archeologie liggen en staat het proces dat een object vanaf zijn opgraving tot in de vitrine doormaakt, op de voorgrond.

e) Gidsbeurten en workshops in de Musea Maaseik

Naast "Van schop tot schap" organiseren de Musea Maaseik ook andere gidsbeurten workshops in de Musea Maaseik. Deze worden thematisch met de scholen en leerkrachten voorbereid en betreffen vooral archeologie en het Apotheekmuseum.

Evaluatie:

a) In orde.

b) In 2018 heeft de educatief medewerkster alle scholen in Maaseik en Vlaamse buurgemeentes persoonlijk bezocht of telefonisch contact gehad met de directies. In het kader van de parallel lopende tentoonstellingsprojecten "De wereld van Alexander de Grote. De vrolijke kijk van stripkunstenaars Bart Proost en Barcas op de beroemdste Griekse held" en "De wereld van Epona. Facetten van de ijzertijd in het Limburgse Maasland" werd op woensdag 24 oktober 2019 een lerarendag met preview georganiseerd.

c) De Musea Maaseik hebben aan deze beurs deelgenomen.

d) Uiteindelijk hebben de Musea Maaseik vanaf het tweede deel van het kalenderjaar moeten afzien van het theoretische deel van dit aanbod, daar de vrijwillige medewerkster -archeologe, die dit presenteerde door het vinden van werk niet meer ter beschikking staat om dit te doen. Het praktijkgedeelte in het Regionaal Archeologisch Museum blijft wel bestaan en er gebeurt een beknopte theoretische inleiding door andere museummedewerkers.

e) In 2018 hebben 79 schoolgroepen de Musea Maaseik bezocht met in het totaal 1.414 leerlingen.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1), SD 3 (OD 3.3)

<u>Voorziene financiële middelen:</u> €2.640 (2018/6160400/03/0700/30); €400 (2018/6140800/03/0700/10; enkel educatieve beurs)
<u>Ingezette financiële middelen:</u> €724,24 (2018/6160400/03/0700/30); €300 (2018/6140800/03/0700/10)
<u>Voorziene personele middelen:</u> 2 vte

Actie 15: “Codex Eyckensis op de lijst van Memory of the World van de UNESCO?”
<u>Uitleg:</u> - De afgelopen jaren werden meerdere opties onderzocht betreffende de wijze van indiening van een dossier tot opname van de Codex Eyckensis in de lijst van Memory of the World. Deze opties waren indiening door het Groothertogdom Luxemburg, indiening door België en indiening door Vlaanderen. Op het moment van de redactie van het jaarverslag 2017 bleek de laatstgenoemde mogelijkheid steeds realistischer en dat lijkt ook nu nog het geval. De Musea Maaseik hopen dat het dossier in het late voorjaar 2018 zal kunnen worden ingediend. Dit zal gebeuren in nauw overleg met de wetenschappelijke commissie die daartoe in de schoot van de KU Leuven werd opgericht en de Vlaamse overheid. - De leden van de genoemde commissie zijn: Hugh Houghton (University of Birmingham), Matthew Collins (University of Copenhagen), Bernard Meehan (Trinity College Dublin), Bart Jaski (Universiteit Utrecht, Bijzondere Collecties), Thomas Falmagne (Universität Frankfurt), Marina Van Bos (KIK), Steven Vanderputten (Universiteit Gent), Leo Kennis (KU Leuven), Antonio Gerace (KU Leuven), Wim François (KU Leuven) en Lieve Watteeuw (KU Leuven), Mathijs Lamberigts (KU Leuven).
<u>Evaluatie:</u> Het dossier kon in 2018 nog niet worden ingediend wegens interne problemen bij de UNESCO. Er werd bovendien aangekondigd dat de aanvraagcriteria en het aanvraagtraject waarschijnlijk zullen worden gewijzigd. Ook dit kan tot bijkomende vertragingen leiden.
<u>Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger):</u> SD 1 (OD 1.2), SD 2 (OD 2.2)
<u>Voorziene financiële middelen:</u> zie actie 13
<u>Voorziene personele middelen:</u> 0,2 vte

Actie 16: “Herlocalisering kerkschatten van Sint-Catharina”
<u>Uitleg:</u> - Na uitvoering in 2016 en 2017 van bouwkundig en klimaatonderzoek door het gespecialiseerde ingenieursbureau Daidalos Peutz naar de geschiktheid van de Minderbroederskerk als toekomstige plaats van huisvesting van de Codex Eyckensis, de Angelsaksische religieuze weefsels en andere artefacten uit de Merovingisch-Karolingische periode, is gebleken dat deze kerk allerm minst geschikt is voor de bewaring ervan. Daarom onderzoekt de stad Maaseik in haar gedaante van het Autonoom Gemeentebedrijf Infrastructuur Maaseik mogelijkheden voor de bouw van een nieuw museum voor deze objecten. De site van het voormalige ziekenhuis, die vlak achter de Sint-Catharinakerk ligt, er enkel van gescheiden door een straat, is één van de mogelijke keuzes. In afspraak met de Kerkfabriek van Sint-Catharina werd beslist dat de firma Helicon in opdracht van Onroerend Erfgoed alsnog een bijkomend onderzoek naar de geschiktheid van de Sint-Catharinakerk zelf als thuis voor de Codex Eyckensis en de andere vroegmiddeleeuwse artefacten zal opstarten in 2018. Sommige locaties binnen de kerk, zoals de sacristie en de winterkapel, konden immers nog niet worden uitgesloten. Ook wordt onderzocht of de open ruimtes langs de kerk, enerzijds een Lourdesparkje en anderzijds een parkeerterrein, ook geen geschikte locaties voor een nieuwbouw zouden kunnen vormen. - In eerdere nieuwbouwplannen naast de kerk, zouden de vroegmiddeleeuwse artefacten zich weer in een ondergrondse ruimte hebben bevonden. Deze mogelijkheid wordt, gezien de zeer vochtige aard van de ondergrond, door de stad Maaseik echter niet meer aanvaard. De stad/AGBI

Maaseik wensen een locatie die niet enkel museaal-conservatoir up-to-date, maar ook toeristisch en dus voor een breed publiek gemakkelijk toegankelijk en aantrekkelijk is.

- In 2017 werd door het CBS de principiële beslissing tot nieuwbouw genomen. In dat kader wordt vanaf hetzelfde jaar gewerkt aan een RUP, dat het mogelijk moet maken om de site van het vroegere ziekenhuis aan de overkant van de straat achter de Sint-Catharinakerk voor een eventuele nieuwbouw te gebruiken. In een reeds vaker in eerdere actieplannen en jaarverslagen in de context van het “onroerend zijn door bestemming” van de Codex Eyckensis vermeld schrijven, staat dat de Codex Eyckensis binnen de historische stadswallen van Maaseik moet blijven. Zowel bij de bouw van een nieuw museum naast de Sint-Catharinakerk als op de vroegere ziekenhuissite is dit gegaran-deerd. Het resultaat van het onderzoek door de firma Helicon zal in deze een beslissende invloed hebben.

Evaluatie:

- Zie ook actie 13, evaluatie a.

- Het onderzoek naar een geschikte locatie wordt nog steeds voortgezet. De firma Helicon heeft op 24 augustus 2018 tijdens een vergadering van de wetenschappelijke commissie voor het huisvesten van de Codex Eyckensis en de andere vroegmiddeleeuwse objecten uit de Kerkschatten van Sint-Catharina een rapport voorgesteld. Dit rapport bleek voor de meeste commissieleden niet aan-vaardbaar omdat het als zeer oppervlakkig werd gepercipieerd. Daarom werd de firma Helicon ver-zocht een nieuw en grondiger onderzoek naar de geschiktheid van de Sint-Catharinakerk als verblijf-plaats van de genoemde voorwerpen uit te voeren. Dit verslag wordt verwacht in het voorjaar 2019. Er dient niet alleen terdege rekening te worden gehouden met de museale en klimatologische vereisten, maar ook met de toegankelijkheid en de mogelijkheden voor publiekstoeleiding van het kerkgebouw. Dit werd zowel beklemtoond door de vertegenwoordigers van de stad Maaseik als door het merendeel van de aanwezige wetenschappers.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 3 (OD 3.1; OD 3.4)

Voorziene financiële middelen: €/

Voorziene personele middelen: 0,2 vte

Actie 17: “Verdere gegevensverwerking van de depotstukken in Adlib”

Uitleg:

- Reeds in het officiële collectieplan staat vermeld dat niet alle depotstukken in Adlib zijn verwerkt, daar zelfs hun aantal niet helemaal bekend is. Dit werk moet dus worden voortgezet. Einde 2016 waren 14.507 records (2015: 12.127) in Adlib verwerkt, waarvan 4.657 (van de 7.008; 1.491 volledig opgemeten, gewogen en gefotografeerd) uit de bruikleen Mottekamp. De ondersteuning door een Syrische vluchteling-vrijwilliger betekent weliswaar een steun, maar ook in 2017 zal nog niet de hele collectie verwerkt kunnen worden.

- Wat andere specifieke problemen van de bruikleen Mottekamp betreft, zie actie 22.

- Wat betreft 2018 streven de Musea Maaseik naar de ingave van 1.100 nieuwe records in Adlib en een vervollediging van 750 reeds bestaande records.

Evaluatie:

- In het collectieplan staat vermeld dat niet alle depotstukken in Adlib zijn verwerkt en dat zelfs hun aantal niet helemaal bekend is. Dit werk moet dus worden voortgezet. Einde november 2018 telde Adlib 17.372 records, waarvan er 1.197 in 2018 nieuw werden ingevoerd en waarvan er 990 in datzelfde jaar werden gewijzigd of aangevuld.

- Een bijzonder verhaal binnen de registratie in Adlib vormt de bruikleen Mottekamp. Uiteindelijk zijn 1.176 van de in 2018 nieuw ingevoerde records in Adlib gerelateerd aan deze bruikleen; van de gewijzigde en aangevulde records gaat het om 990 stuks. Op dit moment zijn 7.480 items uit de bruikleen Mottekamp in Adlib opgenomen.

- In 2019 wordt ernaar gestreefd om de nominatieve invoer van objecten uit de bruikleen Mottekamp af te ronden. Dit wil dus niet zeggen dat reeds alle detail over de objecten vermeld

zullen zijn. De Musea Maaseik wensen in 2019 het totaal van de nieuw ingegeven records met 1.400 stuks te verhogen.
Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (<i>Overzicht zie hoger</i>): SD 1 (OD 1.2; OD 1.3), SD 2 (OD 2.3); SD 3 (OD 3.4)
Voorziene financiële middelen: €1.006 (2018/6160210/03/0700/10; verpakkingsmaterialen depots); €500 (2018/6160210/03/0700/10; depot archief)
Ingezette financiële middelen: €392,35 (verpakkingsmateriaal depots); / (depot archief)
Voorziene personele middelen: 0,5 vte

Actie 18: "Calamiteitenplan"

Uitleg:

- In samenwerking met de Provincie Limburg hebben de Musea Maaseik een calamiteitenplan uitge-werkt. In dat verband werden risicoanalyses en instructies voor collectieredding (brand, inbraak, waterschade...) uitgewerkt.
- In het kader van het calamiteitenplan werd in 2015 door de technische diensten van de stad Maas-eik een onderzoek gedaan naar een aantal verbeteringen van de beveiliging tegen eventuele water-insijpeling in het museaal depot in het Administratief Centrum Maaseik (Lekkerstraat 10) . Deze aanpassingen kunnen echter pas uitgevoerd als er ook werken aan de Capucienstraat gebeuren, waardoor het depot van daaruit gemakkelijker bereikbaar wordt. De situatie wordt echter nauwlet-tend in de gaten gehouden.
- In juni 2018 zal er een oefening over de kennis van het calamiteitenplan worden gehouden. In 2017 was dit beperkt gebleven tot een rondgang waarin op de gevaren attent werd gemaakt om de kennis vers te houden.

Evaluatie:

- Ook in 2018 werden geen werken aan de Capucienstraat uitgevoerd, zodat ook geen werk werd gemaakt van een betere beveiliging tegen het insijpelen van water in het depot in het Administratief Centrum van de Stad Maaseik. In de loop van het jaar werden geen problemen vastgesteld.
- In juni 2018 werd een oefening over de kennis van het calamiteitenplan gehouden, gevolgd door een opfrissing van alle instructies ter plaatse in de musea.
- Aangezien de Musea Maaseik geen gebruik meer kunnen maken van de Minderbroederskerk als tentoonstellingsruimte, maakt dit geen deel meer uit van inspectierondes in het kader van het calamiteitenplan. Alle chemische stoffen (bv. verf of reinigingsmiddelen), die de Musea Maaseik daar voor hun praktische werking bewaarden, werden verwijderd.

Voorziene financiële middelen: €/ (schatting; financiering via dienst openbare werken)

Reëel ingezette financiële middelen: € /

Voorziene personele middelen: / vte

Reëel ingezette personele middelen: / vte

Actie 19: "Restauratiebudget voor herstelling en stabilisering van beschadigde objecten"

Uitleg:

- De Musea Maaseik voorzien in 2018 een budget van €2.000 voor de herstelling en stabilisering van beschadigde objecten.
- In de periode 2015-2017 werd bij de inventarisering van de collectie Mottekamp vastgesteld dat een aantal metalen objecten onder corrosie in verschillende gradaties te lijden had. Dientengevolge werd contact opgenomen met de eigenaar, de gemeente Maasmechelen, om maatregelen te tref-fen om dit proces zo vlug mogelijk te doen stoppen. Binnen de gemeente Maasmechelen werd een traject opgestart om financiële middelen voor dit doeleinde vrij te maken. Uiteindelijk werd een bedrag van €5.000 voorzien, maar waren er intern juridische vragen die nog niet zijn opgelost op het moment van de redactie van dit actieplan.

- Het stabiliseringstraject voor de "schenking Godelaine", dat in 2016 werd opgestart, wordt voortgezet. Deze schenking uit 2015 behelst een 25-tal 17de- en 19de-eeuwse kadasterplannen en een document waarin koning Leopold I aan de stad Maaseik een stadswapen toekent. Het merendeel van de items verkeert in zeer slechte toestand en wordt om klimatologische redenen gedurende de gehele periode waarin aan hun stabilisering zal worden gewerkt opgeslagen in geschikte ruimtes van restaurator Vanwaarde te Helmond. De restauratie gebeurt gefaseerd over meerdere jaren.

Evaluatie:

- Wat de problemen met bepaalde metalen objecten uit de collectie Mottekamp betreft, zijn deze opgelost. De gemeente Maasmechelen heeft de objecten in afspraak voor conservatie tijdelijk overgedragen aan het gespecialiseerde bedrijf Restaura in Nederlands-Limburg.
- De stabilisering van de schenking Godelaine werd ook in 2018 voortgezet.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie pagina's 5 en 6): SD 2 (OD 9)

Voorziene financiële middelen: €2.000 (2018/2350000/03/0700/10; Schenking Godelaine) + €2.000 (2018/6169900/03/0700/10; restauraties en herstellingen aan objecten e.d.)

Ingezette financiële middelen: €2.218 (Schenking Godelaine); €1.805 (2018/6169900/03/0700/10)

Voorziene personele middelen: / vte

Actie 20: "Inspanningen van de Musea Maaseik om in samenwerking met externe partners of als afzonderlijke dienst jongeren en gezinnen op ludieke wijze bij hun werking te betrekken"

Uitleg:

- Ook in 2018 onderstreept de educatieve werking van de Musea Maaseik het belang van samenwerking met het lokale en regionale onderwijs. Daarnaast blijven de Musea Maaseik ervan overtuigd dat zij een interessante omgeving zijn voor jongeren en gezinnen (met jonge kinderen) om er op een zinvolle en leuke manier vrijetijd door te brengen. Ook dit is een manier om het sociale draagvlak voor de Musea Maaseik ook in de toekomst te versterken.

- Ook de doelgroepen senioren en etnisch-culturele minderheden zijn moeilijk te bereiken. Daarom werken de Musea Maaseik samen met lokale partners die zich specifiek tot dit publiek richten. Voorbeelden van deze partners zijn de Werkgroep Documentatie Maaseik, de onderscheiden koepels van seniorenverenigingen en de jeugddienst.

- Voor de etnisch-culturele minderheden is er weliswaar tot nu toe geen specifiek beleid, maar via de dienst integratie en de vereniging "Taal en vriend" worden de kanalen om ook met hen in contact te komen, toch open gehouden.

- Maaseik is zetel van de grootste instelling voor mentaal gehandicapten van Limburg. Het is niet vanzelfsprekend om structurele samenwerking uit te bouwen, maar de Musea Maaseik doen hun uiterste best om deze op termijn te realiseren.

a) Samenwerking met de P.O. Bibliotheek, Koning Kevin en RLKM (kinderen en jongeren buiten schoolverband)

- Samen met de P.O. Bibliotheek en de Leuvense organisatie Koning Kevin ontwikkelen de Musea Maaseik enkele meerdaagse zomeractiviteiten voor kinderen.

De volgende vakantiecampen in externaat zijn gepland. Het gaat om activiteiten voor kleuters en kinderen geboren tussen 2008 en 2012:

- ° "Kleuren-rijk" (twee groepjes in de week van 2 t.e.m. 6 juli 2018);
- ° "Alsjewiewas" (twee groepjes in de week van 20 t.e.m. 24 augustus 2018).

De activiteiten richten zich tot kinderen van 5 tot 9 jaar en spelen in op hun creativiteit uitgaande van de collecties in het Regionaal Archeologisch Museum en het Apotheekmuseum (annex kruiden-tuin).

b) Dubbel project striptekeningen van Bart Proost en archeologische tentoonstelling over ijzertijd

- Zie actie 26. Natuurlijk is het niet mogelijk om de Bart Proosts stripverhalen over Alexander de Grote en de ijzertijd in het Maasland wetenschappelijk aan elkaar te koppelen. De verhalen van Bart Proost dienen echter wel als "teaser" om jonge gezinnen met kinderen en scholen naar de Musea Maaseik te lokken om er ook de tentoonstelling over de ijzertijd in het Maasland te bezoeken. De Musea Maaseik zorgen voor een interessant educatief aanbod voor individuele bezoekers, maar ook voor scholen.

- Voor volwassenen zullen er enkele lezingen zijn in het kader van "Maaseik spreekt". Op het moment van de redactie van dit actieplan ligt het programma echter nog niet vast.

c) Contacten met Werkgroep Documentatie Maaseik

- De Werkgroep Documentatie Maaseik organiseert op regelmatige momenten zogenaamde "Wauweleurkes". Het gaat om samenkomsten van senioren die vertellen over speciale gebeurtenissen die zij in de loop van hun leven in de stad hebben meegemaakt of met wiens hulp de werkgroep bepaalde informatie over bepaalde families, straten, lokale gebruiken of buurten verzamelt om de "kleine" stadsgeschiedenis te reconstrueren. De werkgroep maakt vooraf de te bespreken onderwerpen bekend aan de Musea Maaseik, die al dan niet kunnen inspikken of, een andere mogelijkheid, ook zelf voorstellen doen. Mogelijke activiteiten zijn specifieke gidsbeurten voor senioren in de musea of presentaties vanuit de musea bij activiteiten zoals de Week van de Smaak.

- Over de voortzetting van "Maaseik spreekt" worden in het voorjaar 2018 nog gesprekken gevoerd, waarin dan ook een keuze van spreekbeurten wordt vastgelegd.

d) AEZEL-project

- Zie ook actiepunt "AEZEL-project". Ook dit project biedt kansen om geïnteresseerde volwassenen en jongeren bij de werking van de Musea Maaseik te betrekken. Dit gebeurt reeds nu in samenwerking met de Werkgroep Documentatie Maaseik, maar de bedoeling is om de medewerkersgroep uit te breiden vanaf het moment dat de eerste presentatie van resultaten van het reeds geleverde plaatsvindt. Dit is uiteraard meer inspirerend dan het louter lanceren van oproepen tot participatie. Het gaat dan wel om zelfgestuurde, interactieve educatie waarbij volwassenen op eigen initiatief, maar gesteund door de leden van de kerngroep van het project op zoek gaan naar de geschikte manieren om mee te werken aan het project.

Evaluatie:

In 2018 hebben in het geheel 382 personen aan buitenschoolse educatieve activiteiten van de Musea Maaseik deelgenomen. Van hen waren er 228 kinderen en 154 volwassenen.

De Musea Maaseik doen ook inspanningen om minderheden te bereiken. Het gaat dan om etnisch-

culturele minderheden en mentaal gehandicapten. Alhoewel de aantallen niet groot zijn, groeit van-

uit deze groepen belangstelling. Van alle deelnemers aan de buitenschoolse educatieve werking behoorden in 2018 31 personen tot de groep van de etnisch-culturele minderheden, met dien verstande dat deze personen zich via instanties als zodanig te kennen gaven. Om privacyredenen wordt uiteraard niet aan bezoekers gevraagd welke achtergrond zij hebben. Wat de groep van de mentaal gehandicapten betreft, waren er 17 personen die dit te kennen gaven. Wat beide minderheidsgroepen betreft, is dit interesse het gevolg van de contacten die de Musea Maaseik actief tot hen zoeken.

a) Aan deze workshops hebben in het geheel 50 kinderen deelgenomen. Koning Kevin beschouwt het werken in en met het museale kader steeds meer als een troef. Voor de Musea Maaseik vormen deze activiteiten op hun beurt een inspiratiebron voor de eigen educatieve werking voor jongeren.

b) In de rand van dit dubbel tentoonstellingsproject werden in het najaar 2018 drie activiteiten voor jongeren georganiseerd. Enerzijds waren er twee workshops striptekenen met de ijzertijd als thema. D.w.z. dat in de verhalen objecten uit de tentoonstelling "De wereld van Epona. Facetten van de ijzertijd in het Limburgse Maasland" in de tekeningen moesten worden geïntegreerd en de jongeren

heel wat – archeologische - informatie over de ijzertijd ter beschikking kregen om dit op een verantwoorde wijze te kunnen.

Voor volwassenen was op donderdag 6 december 2018 de lezing "De ijzertijd in de Maasvallei: een archeologische reflectie" gepland, maar kon wegens ziekte van de spreker niet plaatsvinden. Ze moest worden uitgesteld naar 9 mei 2019.

c) De traditionele "Wauweleurkes" werden ook in 2018 i.s.m. de Werkgroep Documentatie Maaseik en de Bibliotheek Maaseik georganiseerd. Zij zijn een interessante manier om de doelgroep senioren te bereiken. Daarenboven vormen zij een interessante bron van ICE. - "Maaseik spreekt" kon ook in 2018 worden georganiseerd. (Zie actie 21.)

d) Zie ook actie 1. Het AEZEL-project is en blijft een moeilijk project, ook wat betreft het vinden van

nieuwe, jongere vrijwilligers om eraan mee te werken. Het moet immers om personen gaan die niet enkel historisch, maar ook technologisch geïnteresseerd zijn. Toch werd in 2018 een tweetal nieuwe, maar oudere medewerkers gevonden.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1; OD 1.2; OD 1.3), SD 2 (OD 2.3)

Voorziene financiële middelen: zie de afzonderlijke acties. Andere middelen stammen uit de reguliere werkingsbudgetten.

Voorziene personele middelen: 0,3 vte

Actie 21: "Maaseik spreekt"

Uitleg:

- In 2016 werd in samenwerking met het Davidsfonds Maaseik, de Pater Sangerskring, het Van Eyckplatform en Vormingplus Limburg het initiatief "Maaseik spreekt" opgestart. Dit project wordt vanaf 2018 duidelijker dan voorheen ook opengesteld voor sprekers van buiten Maaseik en met een duidelijke voorkeur voor het Maasland. In "Maaseik spreekt" refereren Maaslanders en Maaseike-naren over facetten van hun al eigen geschiedenis of wordt er een beroep gedaan op externe experts om bepaalde aspecten van de Maaslandse geschiedenis toe te lichten. Soms wil "Maaseik spreekt" echter ook een forum voor jonge Maaslanders zijn om hun(cultuur)historisch wetenschappelijk onderzoek aan een breder publiek voor te stellen, al is er geen onmiddellijk verband met streek of stad.

- Op het moment van de redactie zijn namens de Musea Maaseik de volgende activiteiten gepland:

° "Het verste verleden van Sagalassos (ZW-Turkije): van neanderthaler tot de eerste landbouwer" (29-3-2018; Ward Decramer; jong archeoloog en vrijwilliger van de Musea Maaseik);

° "Kruidenwandelingen" (werktitel; 17-4-2018 (Neeroeteren), 3-7-2018 (Aldeneik) en 18-9-2018 (Opoeteren); (Hilde Craemers; Maaslandse kruidendeskundige; uitgangspunt zijn kruiden en planten die in vochtige zones in Maaseikse natuurgebieden en die ook terug te vinden zijn in het Apotheek-museum en de kruidentuin. Bovendien gaat het er ook om om het publiek op een bijzondere manier ook van het natuurlijk erfgoed van het Maasland bewust te maken);

° "Geneeskrachtige planten tussen Oost en West" (23-10, 6 en 20-11-2018; Jan van der Valk; kenner van de westers en oosterse farmaceutische traditie; uitgangspunt vormen de collectie van het Apotheekmuseum en de kruidentuin);

- ° “De glasnegatieven van de Codex Eyckensis” (werktitel; 13-11-2018; Robrecht Janssen (KIK); n.a.v. het project over de terugtrekking van bijna 100.000 Duitse soldaten via Maaseik in november 2018 (zie verder));
- ° “Studie naar de relieken van Sint-Odilia bij de kruisheren van Maaseik” (4-12-2018; Jeroen Reyniers KIK; Sint-Odilia wordt zowel in West- als Oost-Limburg nog bijzonder vereerd).

Evaluatie:

Wat de Musea Maaseik betreft, kwamen behalve de zo-even genoemde, de volgende thema's in 2018 aan bod:

- ° “Ophefmakende processen te Opoeteren vóór 1800” (Everd Cuppens; 11 januari 2018;
- ° “De Codex Eyckensis: ontdek in een workshop hoe een middeleeuws handschrift gemaakt werd en/of breng een exclusief bezoek in het laboratorium (red. van prof. Watteeuw)” (Anja Neskens, Rik Nulens, prof. dr. Watteeuw; 23 en 25 januari 2018)
- ° “De elektrische draadversperring aan de Belgisch-Nederlandse grens tijdens Wereldoorlog I” (prof. dr. A. Vanneste; op locatie in Museum van de Vrouw in Echt-Susteren (NL) in het kader van het grensoverschrijdend project “Van ontwapening tot ontwapenend”, waaraan de Musea Maaseik hebben meegewerkt);
- ° **UITGESTELD:** “De ijzertijd in de Maasvallei: een archeologische reflectie” (Ward Decramer); uit-gesteld naar 9 mei 2019 wegens ziekte.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie pagina's 5 en 6): SD 1 (OD 1.1; OD 1.2; OD 1.3), SD 2 (OD 2.1; OD 2.2), SD 3 (OD 3.2)

Voorziene financiële middelen: vrijwilligers worden vergoed via de dienst personeel en organisatie

Voorziene personele middelen: 0,5 vte

Actie 22: "Vrijwilligers welkom!"

Uitleg:

- Binnen de Musea Maaseik bestaat een gevarieerde vrijwilligerswerking. Voorbeelden hiervan zijn het AEZEL-project (zie acties 1 en 20) en activiteiten als Erfgoeddag, Nacht van de geschiedenis, Open Monumentendag of Object in de kijker... Het betreft hier activiteiten waaraan vrijwilligers een wetenschappelijke en/of bijdrage leveren. Ook doen de Musea Maaseik een beroep op vrijwilligers om te fungeren als suppoost of als molenaars voor de historische watermolens in de deelgemeentes Neeroeteren en Opoeteren.
- Ook puur wetenschappelijk georiënteerde opdrachten zoals de verdere ontsluiting van het oude archief of thematisch onderzoekswerk worden aan vrijwilligers toevertrouwd. Museummedewerkers begeleiden hen daarbij. In het verleden hebben deze vrijwilligers trouwens bewezen dat zij wetenschappelijk werk aankunnen.
- Op 1 april 2017 verliet wetenschappelijk medewerkster Anja Neskens de Musea Maaseik om als erfgoedcoördinator van de Provincie Limburg een nieuwe uitdaging aan te gaan. Zij wenst echter als vrijwilligster mee te werken aan het verder opvolgen van de wetenschappelijke dossiers rond de Codex Eyckensis en het eraan verbonden UNESCO-project.

Evaluatie:

Ook in 2018 konden de Musea Maaseik beroep blijven doen op in het geheel 28 officiële, d.w.z. vergoede, vrijwilligers.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1; OD 1.3), SD 2 (OD 2.1), SD 3 (OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: vrijwilligers worden vergoed via de dienst personeel en organisatie

Voorziene personele middelen: 0,5 vte

Actie 23: “Feestelijke avond voor vrijwilligers”

<p>Uitleg:</p> <p>- Vanaf 2017 worden ook de vrijwilligers van de sociale diensten van de stad/OCMW Maaseik bij deze feestelijke avond betrokken waardoor een ruimere aanpak mogelijk wordt. In 2018 zal deze avond bestaan uit een optreden van een artiest, gekoppeld aan een etentje in Cultureel Centrum Neeroeteren in aanwezigheid van de alle bevoegde schepenen. De avond is gepland op donderdag 19 april. Dat de vrijwilligers van de Musea Maaseik daar ook welkom zijn, spreekt vanzelf.</p>
<p>Evaluatie:</p> <p>Dit evenement heeft onder grote belangstelling, ook vanwege de vrijwilligers van de Musea Maaseik plaatsgevonden op 19 april 2018.</p>
<p>Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 3 (OD 3.5)</p>
<p>Voorziene financiële middelen: €400</p>
<p>Ingezette financiële middelen: niet ingezet; compleet door andere dienst gefinancierd.</p>
<p>Voorziene personele middelen: 0,01 vte</p>

<p>Actie 24: “Bijscholing 2018”</p>
<p>Uitleg:</p> <p>- Op het moment van de redactie zijn de volgende bijscholingsactiviteiten gepland:</p> <ul style="list-style-type: none"> ° “Leren in een erfgoedcontext: (inter)nationale projectvoorbeelden. Studiedag voor kleuter-, basis-, secundair en volwassenenonderwijs” (Departement CJSM; 16 januari 2018; 3 medewerkers nemen deel); ° “De Codex Eyckensis, workshop. Ontdek hoe een middeleeuws handschrift gemaakt werd” (Anja Neskens en Rik Nulens; 23 januari 2018; 2 medewerkers nemen deel); ° “IJstijd aan de Maas” (Vormingplus Limburg; 1 maart 2018; 5 medewerkers nemen deel); ° “Limburgs Toerisme Congres” (Toerisme Limburg; 26 maart 2018; 1 medewerker neemt deel); ° “‘Your story is our heritage.’ Storytelling als erfgoed en als middel om erfgoed te interpreteren en te presenteren” (Alden Biesen <CC Vlaamse Gemeenschap>; 18 april 2018; 3 medewerkers nemen deel).
<p>Evaluatie:</p> <p>Behalve aan de reeds genoemde opleidingen namen medewerkers van Musea Maaseik deel aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ° “Allemaal praatjes”; symposium over doelgericht spreken met jongeren en kinderen (PXL; 12 maart 2018; 1 medewerker nam deel); ° “Meerstemmig erfgoed: multiperspectiviteit in erfgoededucatie” (Hasselt; PXL; 25 mei 2018; 2 medewerkers namen deel); ° “Netwerkmoment voor de erfgoedsector van Noord- en Midden-Limburg” (Maaseik; IOED RLKM, FARO, Erfgoedcel Mijn-Ergoed, Monumentenwacht Limburg, IOED Lage Kempen, Herita; 25 oktober 2018; 1 medewerker nam deel); ° “Badges. Valideren van non-formeel leren in erfgoed. Studiedag voor Vlaamse en Nederlandse actoren in de erfgoedsector” (Hasselt; Vlaamse overheid; 6 november 2018; 2 medewerkers namen deel);
<p>Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1), SD 3 (OD 3.5)</p>
<p>Voorziene financiële middelen: via dienst personeel en organisatie</p>
<p>Ingezette financiële middelen: via dienst personeel en organisatie</p>
<p>Voorziene personele middelen: / vte</p>

<p>Actie 25: “Zoektocht naar een nieuwe wetenschappelijk stafmedewerker / curator”</p>
<p>Uitleg:</p> <p>- Aanvang 2017 heeft wetenschappelijk medewerkster Anja Neskens besloten om de stad en de Musea Maaseik te verlaten en een nieuwe professionele uitdaging aan te gaan.</p>

- Twee examenrondes, beide opgestart in 2017 en de laatste afgerond in maart 2018, hebben niet tot het gewenste resultaat geleid. Daarom wordt in april 2018 een nieuwe procedure opgestart die uit een schriftelijke, een mondelinge en een psychotechnische proef zal bestaan.

Evaluatie:

Ook de procedure opgestart in april 2018 kende een negatief verloop. Einde 2018 werd een nieuwe campagne opgestart. Deze heeft de stad Maaseik een beroep gedaan op externe bijstand (Katena/Poolstok). Deze procedure heeft uiteindelijk resultaat gehad. De nieuwe wetenschappelijk stafmedewerker/curator neemt op 1 april 2019 haar taak op.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 3 (OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: via personeel en organisatie).

Ingezette financiële middelen: via personeel en organisatie.

Voorziene personele middelen: 0,05 vte (bijwonen en verbetering proeven door conservator)

Actie 26: “Dubbelproject: tentoonstelling ‘Ijzertijd in het Maasland’ en de ‘Stripverhalen over Alexander de Grote van Bart Proost’ (werktitel)”

Uitleg:

- Tijdens het participatief proces waaruit het beleidsplan 2019-2023 van de Musea Maaseik ontstond, kwamen twee tendensen naar voren: enerzijds vonden de gesprekspartners belangrijk dat de Musea Maaseik zich voor kunst(vormen) zou openen en anderzijds dat wetenschappelijke inhoud op een wetenschappelijk verantwoorde, maar laagdrempelige wijze aan het publiek zouden worden aangeboden. Bovendien vonden de gesprekspartners dat de Musea Maaseik nog mee hun best moesten doen om een jonger/jeugdige publiek tot museumbezoek te verleiden. Men refereerde o.a. aan het succes van de tentoonstelling “Romeinen in LEGO® stenen” in 2016-2017.

- Dit uitgangspunt heeft de Musea Maaseik aangezet om op zoek te gaan naar een project dat voor jong en oud aantrekkelijk moest zijn, maar ook wetenschappelijk accuraat. De Musea Maaseik denken dat zij door het gelijktijdige combineren van twee afzonderlijke projecten een interessant experiment wagen.

a) Ijzertijd in het Maasland

- De Musea Maaseik bezitten een kleine, maar interessante collectie uit de Ijzertijd. Een gedeelte ervan bevindt zich in de permanente opstelling en ander in het depot. Deze laatste objecten werden al heel lang of zelfs nog nooit tentoongesteld. Voor de tentoonstelling zullen deze objecten worden aangevuld met bruiklenen. Omdat er op het moment van de redactie van dit actieplan nog geen nieuwe wetenschappelijk medewerker-curator is, doet de conservator voor de ontwikkeling van deze tentoonstelling een beroep op de heer Ferdi Geerts, conservator van Museum De Kolonie te Lommel, en mevrouw Hilde Vanneste, regioarcheoloog van de Parkstadgemeenten Limburg (NL). Op dit moment is besloten dat vooral het materiaalgebruik gethematiseerd zal worden. Voor het onderwijs en ook het individuele publiek worden educatieve middelen ontwikkeld.

b) Stripverhalen over Alexander de Grote van Bart Proost

- Bart Proost is een jonge striptekenaar uit het Limburgse Neerpelt, die op dit moment vooral in Nederland bekendheid geniet. Vanuit zijn artistieke en familiale achtergrond koestert hij een bijzondere belangstelling voor de oudheid en in het bijzonder Alexander de Grote. Zijn stripverhalen zijn wat het feitelijke leven van Alexander de Grote betreft zeer correct. Natuurlijk zijn zijn verhalen ook fictie, d.w.z. dat hij uiteraard een eigen invulling geeft aan die fases in het leven van zijn hoofdfiguur waarover niets bekend is. Humor is een belangrijk kenmerk van het nog jonge oeuvre van Bart Proost. In de Musea Maaseik zal Bart Proost vooral aandacht hebben voor de historische feiten in het leven van Alexander de Grote.

- Dit projectluik wordt uitgewerkt in samenwerking met de Bibliotheek Maaseik. Daar zal hij vooral ingaan op de gebruikte tekentechnieken en hij zowel in de bibliotheek als in de doekamers van de Musea Maaseik creatieve workshops voor kinderen en jongeren voorzien. Bovendien ontwikkelt hij lespakketten die voor de vakken geschiedenis en wereldoriëntatie interessant zijn.

Natuurlijk is het niet mogelijk om zomaar een wetenschappelijk verband te leggen tussen de beide luiken van dit dubbelproject, behalve misschien dat de levensperiode van Alexander de Grote ook in de ijzertijd valt. De jonge bezoekers van het werk van Bart Proost zullen echter verleid worden om ook de expositie over de ijzertijd in het Maasland te bezoeken. In de fysieke overgang tussen beide luiken zullen immers de objecten worden tentoongesteld die uit de levenstijd van Alexander de Grote stammen. De kunstenaar zelf zal trouwens een figuurtje ontwikkelen dat nieuwsgierig maakt om de wetenschappelijke tentoonstelling te bezoeken.

Evaluatie:

- Beide tentoonstellingen werden ondertussen opgestart. De werktitels zijn vervangen door de volgende benamingen: “De wereld van Epona. Facetten van de ijzertijd in het Limburgse Maasland” en “De wereld van Alexander de Grote. De vrolijke kijk van stripkunstenaars Bart Proost en Barcas op de beroemdste Griekse held!” Initieel was het de bedoeling om de inhoud van de exposities te “mengen”, d.w.z. bepaalde thema’s (bv. architectuur van het hellenisme en deze van de Maasland-se ijzertijd) rechtstreeks aan elkaar te koppelen, maar daarvan werd op advies van de ondersteunende wetenschappers, de heer Ferdi Geerts, archeoloog en conservator van museum De Kolonie te Lommel, en mevrouw Hilde Vanneste, regioarcheoloog van Parkstadgemeenten Heerlen, afgezien. De tentoonstellingen staan dus naast elkaar, maar refereren door hun titels aan elkaar. Bovendien ontwierp striptekenaar Bart Proost een vrouwelijke tegenhanger voor “zijn” Alexander de Grote, nl. Epona, wiens naam verwijst naar de godin, van wie in het Maaseik van de 19de eeuw bij baggerwerken een votiefbeeldje werd gevonden, dat nu eigendom is van het Jubelparkmuseum. Het Jubelparkmuseum kon het beeldje niet ter beschikking stellen, maar deed dit wel met enige bestaand kopie...
- De twee tentoonstellingen kunnen nog tot en met 10 juni 2019 worden bezocht. In actie 20, evaluatie b, wordt het educatief luik van de tentoonstellingen toegelicht.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.1; OD 1.2), SD 2 (OD 2.2), SD 3 (OD 3.2)

Voorziene financiële middelen: € 10.000

Ingezette financiële middelen: €8.465,64

Voorziene personele middelen: 0,25 vte

Actie 27: “Oprichting museaal adviesorgaan”

Uitleg:

- Het nieuwe erfgoeddecreet voorziet dat elk museum een ondersteunend orgaan bezit wat betreft zijn beleid en de ontwikkeling ervan. In dit orgaan moet de nodige museale deskundigheid aanwezig zijn. Op dit moment vult de raad van bestuur van het Autonoom Gemeentebedrijf Infrastructuur de functie van formeel beslissingsorgaan aangaand de werking binnen de Musea Maaseik in. Onder de leden van de huidige raad is er echter niemand met de nodige museale deskundigheid. Daarom zal in 2018 een Raad van Advies voor de Musea Maaseik worden gecreëerd. Dit staat ook in het beleids-plan 2019-2023 vermeld.

- Het adviesorgaan moet in de geest van het nieuwe erfgoeddecreet werken, d.w.z. dat de keuze van de leden niet enkel het wetenschappelijk profiel van de Musea Maaseik moet versterken, maar ook het maatschappelijke draagvlak van de Musea Maaseik in het Maasland en Maaseik moet versterken. Aangezien het bij dit orgaan om vrijwilligers gaat, zal het beslist bijdragen tot duurzame participatie.

Evaluatie:

Dit adviesorgaan is nog niet opgericht. Reden hiervoor is dat in 2018, nog voor de gemeenteraadsverkiezingen, werd besloten dat de directie en het directiecomité van het AGBI na de vermelde verkiezingen in de gemeenteraad en het CBS zouden worden geïntegreerd. Zolang wenste me nog geen adviesorgaan op te stellen. Uiteraard blijft het de bedoeling om dit dan in 2019 wel te doen.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 3 (OD 3.2; 3.5)

Voorziene financiële middelen: € /

Voorziene personele middelen: 0,1

Actie 28: “Open Renovatiedag”

Uitleg:

- In 2017 werd de Dorpermolen gerestaureerd en in 2018 wordt ze op regelmatige basis opengesteld voor het publiek. Dichtbij de Dorpermolen bevindt de zich in particuliere handen bevindende Volmolen. Deze molen werd door hetzelfde bedrijf gerestaureerd als de Dorpermolen, maar is niet meer in staat om te malen. Daarom werden de Musea Maaseik verzocht om de Dorpermolen voor op Open Renovatiedag (27 mei 2018) kosteloos open te stellen voor het publiek, zodat dit zich een beeld kan maken van hoe de Volmolen er ooit heeft uitgezien.

- Dit is uiteraard een mooie gelegenheid om de aandacht van het regionale publiek ook op het eigen museale molenpatrimonium te trekken.

Evaluatie:

- De Musea Maaseik hebben aan dit initiatief deelgenomen en de Dorpermolen als werkende water-molen voor het publiek gratis geopend.

Gekoppeld aan de volgende strategische en operationele doelstelling(en) (Overzicht zie hoger): SD 1 (OD 1.3), SD 2 (OD 2.3), SD 3 (OD 3.5)

Voorziene financiële middelen: € /

Voorziene personele middelen: /

Actie 29: “Van ontwapening tot ontwapenend” (Einde van WO I in het Maasland)

Uitleg:

- In 2014 organiseerden de Musea Maaseik de tentoonstelling “Pijn en heling in WO I”, waarin werd getoond hoe de Maaslandse en Maaseiker bevolking onder de Duitse bezetting hadden geleden. Uitgangspunt was de ontwikkeling van de geneeskunde als gevolg van de oorlogshandelingen en hoe

bv. Maaseiker artsen daarbij waren betrokken. Daarnaast ging het ook om het dagelijkse leven in deze streek van Vlaanderen, dat ook bepaald was door de ligging van de streek t.o.v. de rest van het land. De noordoostelijke hoek van Limburg, met daarin Maaseik, lag/licht immers gekneld tussen de Zuid-Willemsvaart en de Maas, die toen de grens tot het neutrale Nederland vormde.

- Op initiatief van de stad Maaseik en de Musea Maaseik werd het plan opgevat om aansluitend op deze bijzondere geografische ligging een grensoverschrijdend project op te starten. Heel bijzonder voor het Maasland en voor Maaseik is immers het feit dat via de toen enige brug over de Maas tussen Belgisch- en Nederlands-Limburg, de huidige Pater Sangersbrug in Maaseik, 70.000 tot 100.000 gewapende Duitse soldaten na de officiële wapenstilstand van 11 november via het neutrale Nederland naar het 8 km verder liggende Duitsland trokken. Overal elders trok het verslagen Duitse leger zich via de Belgisch-Duitse grens terug. Aan de brug in Maaseik werd tussen Duitse en Nederlandse militairen over de modaliteiten van de terugtocht onderhandeld. Voor de Maaslandse en in het bijzonder voor de Maaseiker bevolking waren het zeer bange dagen...

- De Musea Maaseik ontwikkelen in samenwerking met geschied- en heemkundige kringen in het Maasland (Maaseik (B), Echt-Susteren (NL) en Selfkant (D)) een openlucht tentoonstelling in de

binnenstad. Deze zal de gebeurtenissen van het najaar 2018 schetsen, maar ook de nog aanhoudende economische nood van de bevolking na het hier definitieve einde van de Eerste Wereldoorlog, 23 november, als onderwerp hebben. Toch zal de tentoonstelling een verzoenend karakter hebben, net als het hele project, dat veel ruimer is dan deze expositie. Daar het project echter niet puur museaal is, worden de andere, niet-museale evenementen, met name historische re-enactments, een optocht door de binnenstad tot in Nederland en een concert met een orkest bestaande uit muzikanten uit de deelnemende gemeentes, niet verder toegelicht. De tentoonstelling wordt georganiseerd vanaf augustus t.e.m. 18 november 2018, terwijl de andere evenementen zullen geconcentreerd zijn op het weekeinde van 17 en 18 november 2018.

Evaluatie:

- Het gehele project kende meer succes dan verwacht. Dat uitte zich vooral in het apotheoseweekeinde van 17 en 18 november 2018, toen duizenden mensen de binnenstad van Maaseik en de re-enactments bezochten en aan de optocht deelnamen.

- Ook de tentoonstelling, die dezelfde naam droeg als het gehele project, genoot ruime belangstelling. Op 25 grote panelen en 15 grote raamstickers op winkelramen in de binnenstad werd het verhaal van de Duitse terugtrekking na WO I en van de precare leefomstandigheden van de bevolking erna verteld. Duizenden bezoekers hebben de expositie gezien, wat zeker heeft bijgedragen tot het historische bewustzijn van de Maaslandse bevolking aan weerszijden van de Maas. De teksten waren zowel in het Nederlands als het Duits opgesteld.

Voorziene financiële middelen: € 8.065 (enkel tentoonstelling)

Ingezette financiële middelen: €8.065

Voorziene personele middelen: /

Acties in het kader van de door het Departement Cultuur geformuleerde aandachtspunten

Deze acties werden toegevoegd na de officiële bevestiging van de toekenning van de regionale erkenning van de Musea Maaseik.

Actie 30: "Oprichting museaal adviesorgaan"

Stand van zake:

Nog niet uitgevoerd. Zie actie 27.

Actie 31: "Aanpassing organogram"

Stand van zake:

Nog niet uitgevoerd in 2018. Op het ogenblik van de redactie van dit jaarverslag waren de besprekingen hierover binnen het CBS nog niet afgerond. Een beslissing wordt in de loop van 2019 verwacht. Financiële haalbaarheid speelt in deze een belangrijke rol voor de lokale overheid.

Gekoppeld aan de volgend aandachtspunt: aanpassing van het organogram aan de decretale bepalingen voor regionale indeling, zodat de functies op regionaal niveau kunnen worden uitgevoerd. Hieraan gekoppeld een ontwarring van de te grote verwevenheid van de museumwerking met toerisme en het archief. Er moeten echter voldoende garanties zijn voor een autonome werking van de Musea Maaseik.

("Het beschikken over voldoende personeel voor een werking met schaalgrootte en reikwijdte van regionaal niveau: a) een voltijdse conservator, archivaris of bibliothecaris die de algemene of inhoudelijke leiding waarneemt en houder is van een diploma hoger onderwijs of die zijn deskundigheid kan bewijzen; b) minstens twee voltijdse equivalenten inhoudelijk medewerkers die belast zijn met de uitoefening van de functies of het zakelijk beheer en houder zijn van een diploma hoger onderwijs of hun deskundigheid kunnen bewijzen; c) voldoende professionele medewerkers om de functies uit te oefenen op regionaal niveau.")

<u>Voorziene financiële middelen: € /</u>
<u>Voorziene personele middelen: /</u>

Actie 32: “Herwerking van collectieplan”
<u>Stand van zake:</u> Dit is gepland voor 2019. Wel werd er al gewerkt aan een verdere vervollediging van de registratie van de collecties van de Musea Maaseik, een proces dat al jarenlang bezig is. (Zie actie 17)
<u>Gekoppeld aan de volgend aandachtspunt:</u> “herwerking van het collectieplan. Zorg hierbij voor een afgebakend collectieprofiel, met duidelijk verzamelbeleid en prioritering in het collectiebeheer. Hieraan gekoppeld een planmatige aanpak en timing om voldoende vooruitgang te maken op het vlak van registratie.”
<u>Voorziene financiële middelen: € /</u>
<u>Voorziene personele middelen: 0,75 vte</u>

Actie 33: “Adequate infrastructuur”
<u>Stand van zake:</u> - Zoals uit de acties 13 en 16 blijkt, wordt het proces van de zoektocht naar een geschikte bewaaromgeving voor de kerkschatten, inzonderheid de Codex Eyckensis en andere vroegmiddeleeuwse objecten voortgezet. Ook de zoektocht naar betere depots wordt voortgezet.
<u>Gekoppeld aan de volgend aandachtspunt:</u> “ het realiseren van een adequate infrastructuur is nodig voor de uitoefening van de functies. Zeer belangrijk is een aangepaste bewaaromgeving voor de kerkschatten, in samenwerking met de relevante actoren.”
<u>Voorziene financiële middelen: € /</u>
<u>Voorziene personele middelen: /</u>

Actie 34: “Versteving van de regionale werking en uitstraling”
<u>Stand van zake:</u> - De acties 1, 12, 26 en 29 wijzen op inspanningen die de Musea Maaseik doen om zich regionaal sterker te verankeren. Vooral het project “De wereld van Epona. Facetten van de ijzertijd in het Lim-burgs Maasland” is in deze van belang omdat de Musea Maaseik zo op termijn een structurele samenwerking met het archeologisch depot in Heerlen en het archeologisch Museum De Kolonie te Lommel hopen op te bouwen. - Het jaar 2018 werd qua bezoekersaantallen gekenmerkt door stabiliteit. Er waren 13.862 bezoekers, enkele meer dan in 2017 (13.699). T.a.v. 2016 gaat het echter om een duidelijke vooruitgang. Toen waren er 10.296 museumbezoekers. Oorzaak van deze stijging is dat al vanaf 2017 meer werd ingezet op kleine, laagdrempelige, maar wetenschappelijk gefundeerde projecten en tentoonstellingen met een duidelijke band met de regio. - Om meer bezoekers te kunnen bereiken nemen de Musea Maaseik sinds 2018 ook deel aan MPM (MuseumPassMusées)L
<u>Gekoppeld aan de volgend aandachtspunt:</u> verder investeren in regionale samenwerkingen en zorgen voor voldoende publieksbereik (3 x 15.000 bezoekers binnen een periode van 5 jaar.)
<u>Voorziene financiële middelen: € /</u>
<u>Voorziene personele middelen: /</u>